

Upravništvo, Ljubljana, Knafljeva
ulica 5 — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Šelen-
burgova ul. 6 — Tel. 3392, 3492.
Podružnica Maribor: Grajski trg 7,
Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ul. št. 2
Telefon št. 190.
Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga číslo 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—,
za inozemstvo Din 40.—.

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2440,
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopis se ne vračajo.

Največji praznik bratskega naroda

Češkoslovaški narod slavi danes praznik svojega osvobodjenja in zedinjenja, češkoslovaška republika praznik svojega rojstva. Dan 28. oktobra 1918 je bil za češkoslovaški narod dan zgodovinskega povračila, dan izpolnitve Libušinega prorokovanja, ki je najavljalo po dobah teme in suženjstva obnovo stare slave. Tragedija stare češke države, ki je v bitki na Beli gori pred več kot tri sto leti postala plen svoje notranje slabosti in premočnega sovražnika, je eno izmed najbolj poučnih poglavij evropske zgodovine. Češki narod je takrat izgubil svojo samostojnost in bil je pahnen v propad, ki je grozil z uničenjem ne samo njegove gospodarske in socialne, temveč tudi njegove kulturne sile. Toda nobeno nasilje ni moglo streti narodove duše. Iz globočine ponižanja se je palogama zopet pričela dvigati neugasljiva življenjska volja tega občudovanja vrednega slovanskega plemena, ki je čeprav navezano samo na sebe, od pokolenja do pokolenja spopolnjevalo svojo notranjo organizacijo, gradilo z novo kulturo novo nacionalno samozavest in opajajoč se ob nekdanji stari slavi svojega kraljevstva postavljalo novo ideal obnovljenega lastnega državnega življenja v svobodi in neodvisnosti.

Ko je izbruhnila svetovna vojna, je bil češkoslovaški narod eden tistih zasuženjen narodov, ki so od prvega trenutka zavestno, disciplinirano in jasno videli veliki cilj pred seboj. Vedeli so, da brez ogromnih žrtev tega cilja ni mogoče doseči, in so zato tudi zavestno tvegali vse do skrajnosti, da se priborijo do njega. Usoda je Čehom in Slovkom naklonila velikega voditelja, njihov narod pa je v notranji revoluciji duhov in zunaj na bojiščih s svojimi legijami dokazal ono junaško odločnost, ki spada med najbolj grandiozne pojave velikih dogodkov v letih 1914 do 1918. Se je stala stara forma avstrijsko-ogrške monarhije, ko so velike zapadne veselice le priznavale narodni odbor nekdanjih emigrantov za suvereno češkoslovaško vlado, češkoslovaške legije pa za zavezniško vojsko. In ko je 28. oktobra 1918 Narodni svet v Pragi objavil osvoboditev in zedinjenje češkoslovaškega naroda, je dejansko samo ugotovil dejstvo, ki je bilo že izvršeno. Kajti ni je bilo sile na svetu, ki bi bila mogla ustanoviti svobodno češkoslovaško državo že preprečiti.

Ako je kateri narod dokazal, da je vreden svobode in neodvisnosti, potem je to dokazal češkoslovaški narod. Zgradil si je državo, ki v vsakem oziru dostojno za njen svojo mesto v osrčju Evrope. Cela vsta težkih političnih in gospodarsko-socialnih vprašanj se je zgrnila nad novo republiko. S patriotizmom, ki se zaveda, da je pozitivno in konstruktivno delo njegova največja dolžnost, z optimizmom, ki neomajno veruje v uspeh zdrave zamisli, z disciplino, ki se odreže marsikateri ljubi želji radi večjega cilja, s pridnostjo in požrtvovalnostjo, ki se zaveda, da je blagor domovine tudi sreča poedinca, si je češkoslovaški narod gradil svojo državno organizacijo in se posvetil problemom svojega materialnega in duševnega napredka. Evropa danes občuduje rezultate tega dela, češkoslovaška republika in njen narod pa sta se v kratki dobi še ne polnih dveh desetletij samostojnega življenja uvrstila med nacije, ki nosijo pred ostalim človeštvom luč civilizacije in kulture.

Značilno v razvoju češkoslovaške republike je dejstvo, da so v tej državi komplikacije gospodarskega in socialnega boja bile premagane brez katastrof in brez potresov. Tu je mogla demokracija baš zato, ker se je zavedala svojih dolžnosti in odgovornosti, izgraditi in utrditi enega svojih najbolj dostojnih in najbolj uspešnih režimov. Res je vodilna veličina prezidenta Osvoboditelja Masaryka je vsemu narodu kazala pot in mu jo olajšala; in ko je Masarykova roka omahnila, je mogel bratski narod položiti svoje usodo v varne roke Osvoboditeljevega velikega učenca.

Vsak dan sprti lahko občudujemo, kako so sproščene sile tega slovanskega rodu v sijajni organizaciji uporabljene na vseh poljih človeškega udeleženosti in kako dosegajo v kratkih letih svobode uspehe, ki bi bili vredni najstarejših evropskih kulturnih naci. Pri tem ne čutimo nobene zavisti. Usoda češkoslovaškega naroda je tako tesno povezana z našo, da občutimo vsak njegov uspeh in napredek tudi za svoja.

Češkoslovaška republika ima celo vrsto težkih notranjopolitičnih problemov. Organizirana je na unitarističnem principu. Toda ravno ona je dokaz, da je v zdravo razvitem unitarizmu najsilnejša moč za harmoničen razvoj vseh delov naroda in vseh pokrajin, ki jih disciplinirana demokracija veže k skupnemu stremeljenju in vzajemnemu delu. Uspehi češkoslovaške republike na znotraj in na zunaj pa so tudi klasični primer, da demokratska misel ni izgubila

JAPONCI ZAVZELI ŠANGHAJ Kitajci so se umaknili na drugo obrambno črto — Šanghaj v plamenih — Čangkajšek prevzel poveljstvo na šanghajski fronti

Šanghaj, 27. oktobra. o. Šanghaj je padel. Po večeršnjem prodoru fronte pri Tašangu so Japonci v naglici zavzeli Kiangvan, severna šanghajska predmestja in končno še Capej, Jangcepu in severno postajo. S tem so zavzeli vse mesto, razen mednarodnih koncesij in Putunga, ki leži onstran reke Huangpu. Kitajska vojska se je v popolnem redu umaknila na drugo stran Sučovskega kanala in reke Sučov na severozapadu od Šanghaja in do Nansijanga na severu.

Padec Šanghaja je izzval v mestu kakor tudi po vseh kitajskih središčih veliko senzacijo. Kljub japonskemu prodoru pri Tašangu ni nihče pričakoval, da se bo Japoncem posrečilo v pičlih 24 urah izkoristiti ta uspeh v toliki meri.

Marsal Čangkajšek je že snoči odpotoval iz Nankinga na fronto in je zvečer sam prevzel vrhovno poveljstvo kitajske vojske na šanghajskih bojiščih.

Borbe za Šanghaj so trajale nad dva meseca. Šele poslednja ofenziva, na katero so se Japonci pripravili z veliko vneto in ki je trajala celih 7 dni, se je končala z japonsko zmago na šanghajski fronti. Japonci so Kitajce vrgli ne le iz mesta, nego so se polastili tudi izhodišč obeh glavnih šanghajskih železnic, ki vodita proti Nankingu in proti Hankovu. Japonci računajo, da so si s tem odprli pot proti glavnemu kitajskemu mestu na eni in v južne kitajske pokrajine na drugi strani, vse pa kaže, da jih bodo Kitajci sedaj ustavili na svoji drugi obrambni črti, do katere granate z japonskih vojnih ladij, ki so igrale pri pravkar zaključenih ofenzivni odločilni vlogi, ne sežejo.

Po večeršnjem prodoru fronte pri Tašangu glavni del japonske vojske ni prodiral v ravni črti dalje proti Nansijangu, glavnem oporišču druge kitajske obrambne črte, nego od Tašanga na eni strani proti severozhodu, na drugi proti jugozapadu. Že zvečer so Japonci zavzeli Kiangvan. Obenem so na drugi strani ogrozili šest kitajskih divizij, ki so bile razvrščene na proti Nankingu in Hankovu. Kitajska predmestja, vse do Capeja in severne železniške postaje. Vsa ta vojska se je morala v pretekli noči umakniti, ker bi jo Japonci drugače neizogibno obkolili. Preko mednarodne koncesije se namreč Kitajci nikakor ne bi mogli umakniti. Še v zadnjem hipu so Kitajci poslali v borbo svoje poslednje sveže rezerve, da bi čim bolj zadržali prodiranje nasprotnika. Le tako jim je tudi uspelo, da so se vse njihove čete v redu umaknile proti severozapadu. Japonci so najprej zavzeli kitajska predmestja in nato severno železniško postajo. Čapej je bil med tem že davno izprazen. Končno so prodrli do Kvenčana, važnega železniškega križišča v neposredni bližini Šanghaja, odkoder se cepita proti Nankingu in Hankovu. Kitajska vojska se je umaknila preko Sučovskega kanala in reke Sučov.

Umik desnega krila kitajske vojske se je izvršil že pod vodstvom maršala Čangkajškega, ki je prispel iz Nankinga v Šanghaj že nekaj ur po padcu Tašanga. Kitajci so pri umiku požigali vsa poslopja, ki so jih morali prepuščati Japoncem. V Capeju, okrog severne postaje in drugod so bile vse ulice že poprej podminirane. Proti polnoči so bili vsi okrajni severno-vzhodno od mednarodne koncesije v ognju. Vmes so se vrstile strašne detonacije min, zaradi česar Japonci niso mogli z vso naglico zavzeti izpraznjeno ozemlja. Tako je Kitajcem uspelo v redu umakniti vse svoje vojaštvo, kakor tudi vse tanke in topove na novo obrambno črto. Predel od mednarodne koncesije do Tašanga, ki meri 12 km v dolžino, še vedno gori. Še dopolodne so se čule eksplozije min. Japonci so šele dale pričeli prodirati v Capej in ostale mestne okraje, tanke in topove pa so morali pustiti pri Tašangu in Honkvu, ker so bile vse ceste popolnoma razdejane. Kitajci so porušili tudi vse mostove. Okrog poldneva so Japonci preko Capeja in severne železniške postaje prodrli končno v predmestje Kernoj, ki dominira nad vhodom cest in železniških prog v šanghajsko luko. Poleg drugih mostov so Kitajci razdejali tudi železniški most v predmestju Tunššanu. Poldneve je Japoncem z velikimi žrtvami uspelo zavzeti poslednje predmestne dele med Šanghajem in Tašangom. Takoj nato se je vnela strašna borba za Nansiang, ki pa je šele v razvo-

ju in ni mogoče reči, kako se bo končala. Kitajci so v pretekli noči in davi zasedli svoje nove postojanke okrog tega mesta. Hudi boji so se razvili tudi za cesto Markham, s katere se odcepijo vse glavne ceste od Šanghaja proti jugu in severozapadu.

Nad severozapadnim vogalom mednarodne koncesije se je danes pripetil nov incident. Neki japonski bombnik je davi zasledoval kitajske oddelke, ki so se umikali preko reke Sučov. Da bi se izognil obstreljevanju iz kitajskih protiletalskih topov, se je od časa do časa umaknil nad mednarodni teritorij. Ker je med tem s strojnico obstreljeval umikajoče se Kitajce, se je bržkone po naključju pripetilo, da je nekaj izstrelkov udarilo med angleško vojaštvo, ki je stražilo meje koncesije. K sreči noben strelnik ni bil zadet, toda angleške protiletalske strojnice so na ta napad nemudoma reagirale. Japonsko letalo je bilo zadeto, vendar pa se je še umaknilo s koncesijskega področja. Kmalu potem so ga Kitajci s protiletalskimi topovi sestrelili.

Poostrena blokada kitajske obale

Tokio, 27. okt. o. Po vesteh listov je japonsko ministristvo za vojno mornarico odredilo nove ukrepe za še strožje nadzorstvo nad kitajskimi obalami. Japonci opazovali so dognali, da zalaga Anglija v zadnjem času Kitajce z vedno večjimi množicami vseh mogočih vojnih potrebščin. An-

gleške ladje ne prevažajo orožja, streljiva in drugih potrebščin samo v Hongkong nego tudi v Cingtav, odkoder jih potem s tovornimi avtomobili prevažajo po novi cesti proti Liungu in Lajčavu ter dalje na severno obmejno področje Santunga, kjer se zbira velika šantunska vojska za borbo proti Japoncem. Noč za nočjo drve po tej cesti dolge kolone tovornih avtomobilov s topovi, streljivom, motorji in drugimi deli letal, poleg tega pa še cele verige tankov. Čež dan se vsi ti transporti ustavijo, da jih japonska letalna ne bi prekmalu izsledila.

Japonska se ne udeleži konference 9 držav

Tokio, 27. okt. w. Japonska vlada je imela snoči izredno sejo pod predsedstvom mikada. Na seji je bil odobren odgovor Japonske na povabilo belgijske vlade k udeležbi na bruseljski konferenci držav, ki so l. 1922 v Washingtonu podpisale pogodbe, s katero so se zavezale, da bodo vzajemno čuvali nedotakljivost kitajskega ozemlja. Dopolodne je zunanji minister Hirota izročil odgovor belgijskemu poslaniku baronu Bassonperreu. V odgovoru japonska vlada odklanja sodelovanje na bruseljski konferenci, ker je bila predlagana od Društva narodov, s katerim pa nima Japonska nobenega opravka več. Kar se tiče kitajsko-japonskega spora, izjavlja japonska vlada, da je mogoče ta spor rešiti le z neposrednimi pogajanjmi in bi bilo vsako vmešavanje drugih držav v to zadevo samo

Na poti k sporazumu

Proti pričakovanju je potekla seja londonskega odbora v duhu pomirjenja

London, 27. oktobra. br. Čeravno se je zlasti z nemške in italijanske strani vse zadnje dni napovedovalo, da bo seja predsedstva londonskega odbora zelo kritična in da zna dovesti do popolnega zloma politike nevmešavanja v Španiji, je potekla večerajšnja seja proti pričakovanju v duhu pomirjenja. Kritične izjave, ki so padle zadnje dni, so dale diplomatom misliti in tako je prišlo na vseh straneh do znatne popustljivosti. Potek večerajšnje seje daje upanje, da bo sporazum v kratkem dosežen. V nemali meri je to zasluga angleškega zunanjega ministra Edena, ki je ob podpori Francije z diplomatskimi poga anji dosegel, da so se nasprotujoča si stališča znatno zblížala.

Seja je trajala polnih pet ur in je bila končana še le pozno ponoči. Na seji so zastopniki posameznih držav podali odgovore svojih vlad na predloge, ki so bili stavljeni na zadnji seji pododboru. Italija in Nemčija sta pokazali veliko popustljivost in sta pristali na to, da posebne komisije ugotove število tujih prostovoljcev v Španiji ter da morajo biti ukrepi teh komisij obvezni za vse člane odbora. Prav tako sta pristali na to, da se izvrši prvi umik proporcionalno, zavzemali sta se le še za to, da bi se generalu Francu čimprej priznale pravice vojskujoče se stranke, čemur pa se je Rusija odločno uprla. Med vsemi ostalimi člani odbora je prišlo v tem pogledu do sporazuma, ki pa je sedaj odvisen še od pristanka Rusije. Da se to doseže, je bilo sklenjeno, da se resolucija, ki naj vsebuje vse sklepe pododboru, nanovo formulira in dostavi vsem vladam, da zavzamejo svoje stališče. Prihodnja seja pododboru bo v petek popoldne.

Edino težkočo za sporazum tvori sedaj še stališče Rusije, ki je pripravljena priznati generalu Francu pravice vojskujoče stranke, toda še le tedaj, ko bodo že vsi tuji prostovoljci zapustili špansko ozemlje in ko se bo Rusija prepričala, da general Franco ne dobiva od zunaj nobene pomoči več.

Glede komisije, ki naj izda ukrepe za umik prostovoljcev, je bilo sklenjeno, da bodo v njej zastopniki Francije, Anglije, Italije, Nemčije, Portugalske in Rusije. Predsednik komisije bo zastopnik nevtralne države.

simpatij ogromne večine vsega kulturnega sveta, more češkoslovaška republika samozavestno in mirno zasledovati svojo miroljubno pot, zavedajoč se, da služi s tem ne samo sebi in svoji bodočnosti, temveč vem narodom Evrope in bodočnosti vsega človeštva.

Na tej poti korakamo roko v roki z njo tudi mi Jugoslovenci. Z bratskim češkoslovaškim narodom smo se borili za osvoboditev in zedinjenje. Z njim smo složni v želji po sodelovanju z vsemi drugimi narodi, po miru in prijateljstvu z njimi. Toda z njim smo v usodni povezanosti odločni braniti svoj obstoj in svojo neodvisnost. Občutek bratstva, ki veže naša dva naroda, ni samo posledica slovanske krvi, ki se pretaka po naših žilah, temveč je izraz one in duševne povezanosti, ki je daleč od vsakega računa, ker je vznikla iz skupnega trpljenja, iz nepozabnega tovarištva v borbah za naš narodni obstoj in iz neporušnega prepričanja, da bo vsak izmed naših dveh narodov ostal sebi in svoji bodočnosti zvest. Če bo očeval zvestobo svojemu bratu. V tem duhu je praznik češkoslovaške republike tudi praznik našega naroda.

škodljivo. O vsebini odgovora je zunanji minister Hirota obvestil tudi angleškega in ameriškega poslanika.

Japonski nameni na Kitajskem

Tokio, 27. oktobra. b. Ugledna osebnost japonskega vojnega ministristva je izjavila zastopniku agencije Havas, da je glavni namen Japonske na Kitajskem popolno zatretje protijaponske propagande med Kitajci. Zato japonska armada toliko časa ne bo odnehala, dokler ne bo popolnoma prenehal ves protijaponski odpor na Kitajskem, kjer sicer Japonska nima nikakih teritorialnih ciljev. Japonska se ne more zadovoljiti s kitajskimi obljubami glede ukrepov za ustavitve protijaponske propagande. Zato bo umaknila svoje čete šele tedaj, ko bo nankinška vlada svoje obljube sprejela v dejanja.

Pred proglasitvijo suverene Notranje Mongolije

London, 27. oktobra. o. »Times« je objavil vest iz Tokija, da se v Sujuanu, glavnem mestu Notranje Mongolije, že zbira mongolski plemenski poglavarji, ki bodo v najbližjih dneh proglasili novo suvereno državo Notranjo Mongolijo pod žezlom kneza Teha. Nova država bo razdeljena v večja samoupravna področja, v katerih bodo vladali posamezni plemenski poglavarji. Knez Teh bo vladar pokrajine Sujuan in svojih dosežanih dežel. Poglavarji mu bodo v vseh skupnih državnih zadevah docela podrejeni. Priprave za velike svečanosti ob prihodni proglasitve mongolske države se že bližajo koncu. Svečanosti bodo trajale tri dni. Prvega dne bo knez Teh proglasen za poglavarja nove države, naslednjega dne pa bo slovesno imenoval prvo mongolsko vlado.

Ostri francoski ukrepi v Maroku

Pariz, 27. oktobra. b. Generalni rezident v Maroku, general Nogues, je odredil aretacijo vseh glavnih voditeljev maroškega nacionalističnega pokreta, katere smatra odgovorne za nedavne nemire v raznih mestih Maroka. Kakor se doznava, je francoski rezident odredil aretacijo marokanskih nacionalističnih voditeljev na izredno željo maroškega sultana samega. Ugotovljeno je, da so bili kolovodje poslednjih nemirov v teshih stikih z voditelji panarabskega pokreta v Zenevi, Tetuanu in Kairu. Sultani je zahteval strogo kazen za poslednje nemire v Fesu, Casablanci, Marokoču in Meknesu. Aretiranci so bili odpeljani na jug in internirani v raznih obmejnih krajih. V Rabatu so policijski organi odkrili dokumente, ki dokazujejo tujo finančno podporo umornikom. Glavni vodja vseh nemirov, El Uzazani, je zbehal in se zatekel v španski konzulat v Fesu.

Schachtova ostavka

Kancelar Hitler je Schachtovo ostavko kot ministra za gospodarstvo sprejel

Berlin, 27. oktobra. b. Schachtov odstop kot gospodarski minister je tako rekoč gotova stvar. Hitler je njegovo prošnjo za razreženje, ki mu jo je predložil še pred nastopnim kongresom v Nürnbergu, sprejel. Snoči je dr. Schacht sam izjavil ob odhodu z večerje pri ameriškem konzulu: »Od večeraj nisem več gospodarski minister. Ker svoje druge funkcije, predsedstva v državni banki, ni omenil, sodijo, da bo še nekaj časa obdržal to mesto.

V zvezi s tem se doznava, da pripravlja vlada veliko reorganizacijo upravnega resora, ki je tesno povezan z nemškimi gospodarskim, zlasti pa z izvedbo gospodarske štiriletke ter z njenim finansiranjem. Načrt te reorganizacije se prav te dni pripravljajo in bo kmalu izgotovljen. V poučenih krogih pričakujejo, da bo prišlo do velikih osebnih sprememb na vseh vodilnih mestih. Predvsem je že skoraj gotovo, da bodo po Schachtovem odstopu zamenjani tudi vsi državni tajniki, ki so mu doslej pomagali pri njegovem delu, med njimi zlasti dr. Posse, Schachtov najbližji odelavec. Te spremembe bodo izvršene po načelu, da mora biti čim več članov narodne socialistične stranke prilegnjenih v upravo, zlasti v gospodarski resor.

Izmed raznih kandidatov za Schachtovo mesto se omenja zlasti strankni vodja v Gornji Šleziji, Wagner, ki je sicer po poklicu učitelj, toda zvest pristaja stranke in znan organizator. Omenja se tudi grof Schwerin-Crossigk, čegar ime se je čulo že ob prvih govorih o Schachtovi demisiji, nadalje gospodarski svetnik Kappeler in državni podtajnik propagandnega ministristva Funke. Če bo finančni minister Schwering-Crossigk imenovan za gospodarskega ministra, bo njegov sedanji resor prevzel profesor Poppitz.

Ostavka ministra Schachta, ki za sedaj uradno še ni potrjena, je izzvala v nemških gospodarskih in vojaških krogih, izredno veliko vznemirjenje. Nemška industrija in vojska sta imeli doslej v dr. Schachtu svojega glavnega zagovornika v nemški vladi. Snoči bi morala biti seja vlade, ki pa je izostala prav zaradi dr. Schachtove ostavke. Tudi Hitler sam se dolgo ni hotel odreči dr. Schachta in mu je popolnoma zaupal. Göring je imel večerj popoldne z njim razgovor o tej stvari, ki je trajal celih 5 ur. Dobro poučeni krogi zatrjujejo, da dr. Schacht tudi ne bo ostal več dolgo guverner državne banke.

Ustreljena tihotapca ob koroški meji

Celovec, 27. oktobra. w. V skladišču pušarske zadrage v Borovljah je bil v noči na terek izvršen vlom. Neznanci so odnesli 16 lovskih pušk, 2 pistoli in 1 floberko. Večerj popoldne je lovec grofa Thurna, Hugo Urbas pri Potoku v bližini jugoslovenske meje naletel na tri moške, ki so imeli pri sebi polno orožja. Pozval jih je, naj se legitimirajo, v odgovor pa so začeli namj streljati. Lovec je nazlo stopil za neko drevo in od tam streljal na neznanca, misleč, da ima opravka z divjimi lovci. Enega je zadel v prsa, enega v trebuh, tretjega pa v koleno. Poslednji je pobegnil k bližnjemu kmetu. Na streljanje so prihiteli tudi drugi ljudje, ko pa so prišli na kraj spopada, sta bila domnevna divja lovca že mrtva. Orožniki, ki so bili o spopadu obveščeni, so ugotovili, da gre za jugoslovenska državljana. Pri mrtvecih so našli listine na imeni Josip Peton in Nikola Rupret. Odkod sta, iz dokumentov ni razvidno. Tretji član te družbe, ki je bil sicer ranjen, a je pobegnil, je bil pozneje aretiran in je av-

strijski državljani. Ugotovljeno je, da so trije vkomli v skladišču borovljanske pušarske zadrage ter so nameravali s plenom pobegniti v Jugoslavijo. O dogodku so bile obveščene tudi jugoslovenske oblasti, ki so uvedle preiskavo, da ugotove, komu je bilo orožje namenjeno.

Kulturna pogodba med Poljsko in Avstrijo

Varšava, 27. okt. AA. Avstrijski državni podtajnik Schmidt se je večerj popoldne vpisal v knjigo pri predsedniku republike in maršalu Ryczu Smiglyju, nato pa je obiskal zunanjega ministra Becka, s katerim je podpisal kulturno pogodbo med Poljsko in Avstrijo. Zvečer je Beck priredil gostu na čast slavnostno večerjo. V zveščici je poudarjal zgodovinske zveze med Poljsko in Avstrijo, kakor tudi, da ni nikakih nasprotij med obema državama. Gospodarski, trgovski in turistični odnosi so odlični, podpis kulturne pogodbe pa je sodelovanje obeh držav postavil na konstruktiven temelj, daleč proč od sporov, ki pretresajo Evropo.

Pota madžarske politike

Pomembne izjave madžarskega ministrskega predsednika o madžarski zunanji in notranji politiki

Budimpešta, 27. oktobra. b. Na večerajšnji konferenci vladne stranke je ministrski predsednik Daranyi v daljšem govoru podal najprej sliko sedanjega mednarodnega položaja in v tej zvezi opozoril na razne vznemirjajoče pojave, ki postajajo na trdo preizkušnjo vsa stremeljenja za zagotovitev miru. Nato je izjavil: Vendar je upanje, da bo končno zmagal razum in da se bo mogoče izogniti končnemu udaru, ki bi bil usoden. V tem težkem mednarodnem položaju pa ostaja zunanja politika Madžarske slej ko prej na dosedanjih črti. Osnova njene politike so še nadalje rimski protokoli, obtem pa se bo Madžarska prizadevala, da po svoje pripomore k splošnemu mednarodnemu sodelovanju.

Pogajanja, ki jih je Madžarska začela v zadnjem času z nekaterimi sosednimi državami zaradi ureditve medsebojnih odnosov, se po razgovorih v Sinaji in Zenevi še vedno nadaljujejo in nikakor niso prekinjena, težko pa je reči, koliko časa bodo še trajala. Ne da bi se spuščal v posamezna, podrobna vprašanja teh pogajanj, moram izjaviti, da toliko časa ne bodo dovedla do končnega uspeha, dokler se ne bo izboljšal položaj madžarskih manjšin v posameznih sosednjih državah.

Ministrski predsednik Daranyi je nato poudaril odločno voljo vlade, da v kali zatre sleherno radikalno desničarsko gi-

banje na Madžarskem. Vlada ne bo trpela nobene ilegalne akcije in agitacije na madžarskem ozemlju. Pod pretežno pobujanja desničarskega ekstremizma pa se vlada seveda ne želi nagniti na levičarsko stran. Vprašanje restavracije vlade ne smatra za aktualno. Nepočasno bi bilo, ako bi se zaradi zasedbe prestola ustvarjale nove notranjepolitične napetosti na Madžarskem.

Politično senzacija večerajšnega dne je pomenil odstop državnega podtajnika v notranjem ministristvu Boboryja, ki je bil izvoljen za drugega podpredsednika parlamenta. Njegov odstop tolmajoči v poučenih krogih v tem smislu, da so se pojavila nasprotja v političnih vprašanjih med njim in notranjim ministrom Szellom. Za njegovega naslednika je bil imenovan dosedanj drugi podpredsednik parlamenta dr. Tahy, ki je bil nekaj časa državni podtajnik v ministrskem predsedstvu. Dočim je Bobory predstavnik desničarskih vladnih krogov, je dr. Tahy zastopnik umirjenega centra.

Daranyijev obisk v Nemčiji

Budimpešta, 27. oktobra. b. Po informacijah iz poučenih krogov se doznava, da bo madžarski ministrski predsednik odpoval v Berlin okoli 20. novembra. Spremljal ga bo tudi zunanji minister Kanya.

Beležke

Besede in dejanja

V večerajšnji številki se je »Slovenec« zaradi lepšega zopet enkrat spravljal nad centralizem. Kot primer za brezsmiselnost centralizma navaja zadnje prekomasije občin, o katerih pravi, da se je morala s takimi razmeroma malenkostnimi zadevami »pehati najvišja oblast v državi. To je centralizem. Ali bi ne bili mi prav tako dobri državljani, če bi take malenkosti uredila kaka nižja oblast?

Lepe so te besede in ni jim kaj ugovarjati. Pripomniti pa moramo, da so se te prekomasije izvedle s pomočjo novega zakonskega določila v letošnjem finančnem zakonu. Trdno smo prepričani, da bi bilo to določilo z enako večino sprejeto v parlamentu, če bi v njem stalo še to, da lahko komasacije izvrši banska uprava ali celo sresko načelstvo. Nobene ovire ni bilo, da bi se ne dostavila tudi ta decentralizacijska določba gori omenjenemu pooblastilu za izvedbo občinskih prekomasij izven tozadnjih določb zakona o občinah. »Slovenec« zgražanje nad centralizmom je zato vse prej kakor iskreno.

Zanimivo pravno vprašanje

Kakor je znano, poteče z letošnjim letom mandat oni polovici senatorjev, ki ni bila izžrebana že za volitve v začetku leta 1935. Tako bo v začetku januarja treba izvoliti 23 novih senatorjev. Ker kljub napovedim ni misliti na to, da bi bil že do volitev volilni red spremenjen, se bodo volitve izvršile javno in po dosedanjih predpisih. Volilci za senatorske volitve so župani, člani banskih svetov in narodni poslanci. Kakor poročajo listi, je bilo sedaj sproženo vprašanje, kaj je z onimi poslanci, ki ne sodelujejo v narodni skupščini in katerih mandati niso verificirani. Nekateri pravniko so menjaja, da imajo tudi ti poslanci, ki vsi pripadajo združeni opoziciji, volilno pravico, drugi pravniko pa jim to pravico odrekajo.

Nov predlog zakona o pobijanju korupcije

Kakor smo na kratko že poročali je vložil senator Iližanovič, ki je član senatorskega kluba JNS, z 38 senatorji predlog zakona za pobijanje korupcije. Predlog senatorja Iližanoviča prevideva med drugim, da se lahko prične s preiskavo zaradi suma korupcije tudi na podlagi privatne obtožbe, dočim je bilo mogoče do sedaj preganjati krivce šele na predlog prizadete uradne instance in po obtožbi državnega tožila. V senatorskih krogih prevladuje upanje, da bo sreča bolj naklonjena predlogu senatorja Iližanoviča, kakor je bila svojčasemu predlogu kluba JNS za sprejem novega, svobodoumnega tiskovnega zakona, ki je utonil v prahu senatorskega arhiva.

Hudi očitki dalmatinskega glasila JRZ

Splitska »Država« je kot dalmatinsko službeno glasilo JRZ posvetila cele tri strani borbi proti zagrebškemu sporazumu. V polemiki proti sporazumu »Država« ne izbira besed. Najbolj mila imena, ki jim jih daje, so: zavrnjeni politiki, bedni stari, veleizdajci itd. O sporazumu samem pa pravi, da bi bil »prava narodna nesreča, če bi nas Bog udaril z njegovo izvedbo. Saj gre za nič več in nič manj kakor za razdelitev države na tri dele. To je sporazum o uničenju svobode in samostojnosti jugoslovenskega naroda. Beseda izdaja je vse premila za oznako dela teh norih, trapastih in ambicioznih ljudi, ki ne vidijo niti prst pred svojim nosom. Potrebno je, da ta gospoda čuje odločno besedo jugoslovenskega naroda. Nikdo ne sme delati eksperimentov, ki bi ogrozili naše narodno edinstvo.«

„Privilegiji diktature“

Po zakonu izvajajo dimnikarji službo javne požarne varnosti in zato tudi odgovarjajo nadrejenim oblastem. Do 500 din globe morajo plačati za vsak dimnik, ki so se v njem vncle saje. Zaradi tega so prisiljeni, da se čim bolj brigajo za ometanje v oskrbo jim izročeni dimnikov. Pri tem prihajajo seveda često v konflikte s hišnimi posestniki.

Salomonsko je rešil to vprašanje občinski odbor v neki zagrebški okolici, ki je pisal svojemu dimnikarju dolgo pismo. Najprej mu sporoča, kakor posnemamo po zagrebškem »Glasniku JRZ«, da je bil, občinski odbor seveda, izvoljen na listi HSS in da se zato ravna samo po željah naroda. Zaradi tega prepoveduje v bodoče dimnikarju ometanje dimnikov po kmetih hišah v svoji občini, ko ga prizadeti kmetje niso sami poklicali. »Minili so časi privilegijev diktature«, ugotavlja slavni občinski odbor. Ako bo same se en naš človek pozvan, naj plača globo, ker ni dal omesti dimnika, vas bomo prisiljeni izročiti ljudskemu sodišču, ki bo pravilno in primerno obravnało z vami. Minili so časi, ko so lahko globili izmučeno ljudstvo ljudje, ki niso bili nikoli z narodom.«

Borba za Bunjevce

Med Zagrebom in Beogradom se je vnela, kakor smo že parkrat zabeležili, živahna polemika o tem, da li so Bunjevci Hrvati ali Srbi. Obe strani pa se trudita, da bi zase pridobili Bunjevce, ki igrajo po svojem številu važno vlogo v Vojvodini. Pristaši dr. Mačka prirerajo »bunjevske večere«, na katerih Bunjevce prepričujejo, da so Hrvati in da se morajo nasloniti na Zagreb. JRZ podpira zopet tendenco tistih Bunjevcev, ki pravijo, da hočejo ostati samo Bunjevci in da se ne priključujejo niti Zagrebu niti Beogradu.

Sedaj se je oglašil bivandeški narodni poslanec dr. Mirko Ivandekić, ki je ostro obsojal zagrebški sporazum, češ da je atentat na državno in narodno edinstvo. »Usoda Bunjevcev je po zagrebškem protokolu dele negotova. Svoboda Hrvatske bi naj bila osnovana na ozemlju historične Hrvatske. Bunjevci bi spadali po duhu sporazuma v svobodno Srbijo, kjer bi bili slovska narodna manjšina. Usode narodne manjšine pa so se Bunjevci naučili že pod Mačari. Bunjevci morejo biti samo pristaši jugoslovenske ideje in jugoslovenske politike. Sicer jim grozi usoda, da bodo ostali med nakovalom in klavdom. Ako se bodo izrekli za Srbe, jih bodo preganjali in mražili Hrvati v nasprotnem primeru pa zopet Srbi. Jugoslovenstvo predstavljaja najbolj srečno rešitev vprašanja Bunjevcev. Z njim smo izenačeni z ostalimi jugoslovenskimi plemei Srbi, Hrvati in Slovenci.«

Pripomniti je, da dr. Ivandekić ugleden član vodstva JRZ in da je tako go-

BABYMIRA krema

se uspešno uporablja zoper spuščaje, rane, praske, opekline, hraste, lišaje in vse nečistosti kože pri otrocih in odraslih. Naglo suši od znojla ali mokrenja opaljeno in odrgnjeno kožo.

Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah po ceni din 10.— za škatlico.

Mladina je proslavila čsl. državni praznik

Ljubljana, 27. oktobra. V frančiškanskih dvorani se je nocjo vršila divja proslava češkoslovskega narodnega in državnega praznika JČ-liga, ki je prireditelj pripravila, je ob nocojšnji svečani priliki prav gotovo doživela enega svojih največjih uspehov, saj se je zbralo k svečanosti skoro tisoč srednjašolcev in akademikov. Zunanje svečano lice proslave je bilo še posebej podčrtano z udeležbo odličnih gostov in predstavnikov naše javnosti. Navzoč je bil češki konzul inž. Minovsky s tajnikom Martinekom, vodstvo JČL za stopnik bana prosvetni načelnik dr. Sušnik, direktorji in profesorji ljubljanskih srednjih šol, mnoge dame in tudi številni člani češke kolonije in Ljubljani. Dvorana je bila vprav natrpano polna že ob začetku, ko je uvodno besedo izpregovoril tajnik JČL prof. Ovea, ki je posebej v imenu šolskega odseka lige poudaril velik pomen zgodovinskega 28. oktobra. Njegovim zaključnim besedam, posvečenim bratski republiki, njenemu nesmrtnemu prezidentu Osvoboditelju Masaryku ter sedanjemu njenemu modrzmu prezidentu dr. Benešu sta dali svečanega poudarka obe državni himni, ki so ju vsi poslušali stoje. — Odvnetik dr. Joahim Ražem je zatem v klenem, izrpnem govoru orisal herojsko borbo češkoslovskega naroda za osvoboditev ter veliki njegov napredek v svobodni državi na vseh poljih. Poudaril je tudi raskočo važnost znanja češkega jezika, ki bo mladini odprl bogate zakladnice češke zgodovine, književnosti, znanosti in umetnosti, saj je v vsaki teh panog češki genij že ustvaril dela evropskega in tudi svetovnega pomena. Zlata Praga naj postane središče vsega Slovanstva!

Mladina je razumela poziv govornika, zato mu je tudi izkazala za njegova izvajanja navdušeno pohvalo.

Sledil je koncertni del sporeda, kjer so nastopili kons. Tone Orel z narodnimi pesmimi Zorka Prelova, kons. Milica Poljanarjeva, ki je občuteno zapela Dvořakove »Ciganske melodije in spev iz Smetanove »Prodane melodie«, ter ga. Marta Osterova-Vajalova, ki je na glasovirju zaigrala Smetanovo salonsko polko in Novakov valaški ples. Vsi so želi iskreno priznanje pozorne mladine, ki je željno čakala vsakega novega nastopa.

Zaključno predvajanje skioptičnih slik o ČSR, ki jih je zbral, pestro povezal in tudi tolmачil inž. Stanko Murko, je bilo kar vidno težko pričakovano. Skupno s predavateljem je mladina »prepotovala« skoro vsa republika ki je polna resničnih krasot, zgodovinskih spomenikov in arhitektonskoumetniških radosti. Videli smo tatička Masaryka na konju, prekrasne slike zlate, stolpe Prage, naravni sedež čeških vladarjev, mogočne Hradčane, potovali smo na zapad, jug, in vzhod in sever mimoma nesrečne Bele gore, preko gorj zelene Sumave in čez vrhove skalnih Karpatov in Tater, skozi Češko, Slovaško in Moravsko nazaj do slovske Meke in je mladina ob koncu že kar trdno sklenila, da si res hoče vse to čimprej ogledati sama. Zato se bo učila češtine v tečajih, kjer se je javilo skoro 800 udeležencev. Ob svečanem 28. oktobru pa je na poziv predsednika JČL za zaključek s prisrčnim vzklikom nazdravila bratskemu češkemu narodu, njegovi demokraciji in modrenmu vodstvu države.

Usodne poplave v Bosni in Hercegovini

Sarajevo, 27. oktobra. o. Škoda, ki so jo poplave in nevihte povzročile na progi Sarajevo-Mostar, gre v milijone. Šele sedaj je mogoče natančno dognati obseg razdejanja. Proga je na več krajih uničena. Pri km 51 je hudournik podrl nasip v dolžini 100 m. Tračnice so padle v reko. Pri km 52 je voda izpodkopala prog v dolžini 60 m. Podrila je tudi vse podporni zid. Med Podorošcem in Konjicem je hudournik pri km 54 razdeljal prog v dolžini 160 m. Pri km 103 med Grabovico in Drežnico je 60 m proge tako izpodjedeno, da so pričeli graditi varianto na višjem mestu. Ponekod visijo tračnice v zraku. Pri km 104 se je tri metre visoki podporni zid zrušil

v Neretvo. Vse kaže, da bo mogoče redni promet obnoviti šele v 5-ali 6 dneh.

Mostarsko Blato se je spremenilo v veliko jezero. Voda sega 8 m preko normale. Nad Blatom divja strašna burja. V bližini mesta je Neretva naplavila truplo žene Iogarija Spahića, ki je še zmerom tiščala k sebi svoje najmlajše dete. Tam blizu je voda nanesla na obrežje tudi truplo neke deklice.

V Žitomisliću je utonil mlinar Ivo Botič. V zadnjem hipu je zaradi grozeče poplave prišel z vso naglico odnašati vreče moke iz mlina. Ko si je baš naprtil neko vrečo, je voda udrila v mlina, ga v hipu razdejala in potegnila mlinarja s seboj.

Lurd poplavljen

Pariz, 27. okt. v. V južni Franciji so nastale zaradi deževja hude poplave, ki so povzročile veliko škode. Reka Grave-Coutersta je poplavila vse kraje okrog De Luza, Sauvourja Lebaina in Piere Fittaja. Ker je uničena tudi električna centrala, so mesta brez luči. Hude poplave so tudi v Lurdu. Voda je tako narasla, da je dosegla teraso, kjer so običajno procesije. Tudi skalnata votlina, v kateri je Marijin kip, je poplavljena. Ograja, ki je pri vzhodu, je izginila v vodi. Tudi podzemski vhod je voda zalila, tako da obstoja velika nevarnost, da se duplina poruši. Voda odnaša pohištvo, mnogo lesa, a tudi živino. Tudi v Garroun so nastale hude povodnji. Med Chaumont in Clerpomp ter Luchom je porušenih več mostov, a tudi ceste so delno pod vodo, tako da je onemogočen ves promet.

Sestanek kralja Karola in prezidenta dr. Beneša

Bukarešta, 27. okt. d. Kralj Karol bo odpoval 2. novembra v Češkoslovaško, kjer se bo udeležil lova, ki mu ga bo priredil predsednik dr. Beneš. V Bukarešto se bo vrnil 6. novembra.

Tatarscu odpoval v Ankaru

Bukarešta, 27. okt. AA. Na povabilo turške vlade je ministrski predsednik Tatarscu snoč odpoval v Ankaru, kjer bo prisostvoval slavnostim turškega narodnega praznika dne 29. oktobra.

Polovična vozina

Beograd, 27. oktobra. AA. Prometni minister je dovolil polovično vozino na državnih železnihčlanom odvetniške zbornice iz Sarajeva, ki se udeležijo občnega zbora te zbornice 31. oktobra t. l. v Sarajevu; članom notarske zbornice iz Zagreba, ki se udeležijo občnega zbora te zbornice 31. oktobra t. l.; udeležencem in obiskovalcem državnega prvenstva namiznega tenisa, ki bo 14. novembra t. l. v Zagrebu.

voril na seji kluba občinskih svetnikov JRZ v Subotici.

Nasveti Kurenčkove Neže

V »Slovenec« se je zopet oglašila Kurenčkova Neža, ki topot filozofira o državnih uradnikih, upokojencih in oboroževanju. Po ugotovitvi, da je država z zadnjim poviškom plač samo prst pomolila aktivnim državnim uradnikom in pri tem pozabila na upokojence, priznava, da si mora »država najprej sama sebi brado ustvariti. Skrbeti mora zato, da je vedno dovolj smodnika, topov, letal in druge take ropotije, ki jo rabijo za ljudi okoli pri našati. S fižolom ne more nobena država streljati in če ima še tako sposobne vojskovodje. Zato morajo tudi upokojenci malo potpeti, ko vedo, da so državam za samo breme. Samo na ta način bi se dalo pomagati, če bi pričele države malo bolj štediti z municijo kakor do sedaj. Če bi zopet izbruhnila kaka vojna, pa naj bi malo manjše kroglice vivali in malo manj naj bi streljali, pa bi lahko pri svincu dovolj prištedili. S tem denarjem naj bi upokojence podpirali. Potem tudi ne bi bilo toliko invadivov Upam, da države nimajo tako trdega srca. če ga sploh imajo, da ne bi moke prošnje upoštevale.«

Nova razporeditev osnovnih šol

Beograd, 27. okt. p. Prosvetni minister je v soglasju z notranjim ministrom in na cenovi š 30 finančnega zakona za l 1937/38 izdal uredbu o razporeditvi šol, na katere se nanašajo določbe 1. odstavka š 101 zakona o narodnih šolah, po katerih imajo učitelji in učiteljice po določenih službenih dobi pravico do učiteljske službe v večjih mestih. V poštev prihajajoči kraji so bili po omenjeni uredbi razdeljeni v štiri skupine. V prvi so mesta, na katere smejo reflektirati učitelji in učiteljice z 12 službenimi leti, za drugo skupino mest je določenih 10, za tretjo 8, za četrto pa 5 službenih let.

V prvo skupino spajajo Beograd, Zagreb, Ljubljana, Skopje in Subotica, v drugo v dravski banovini Celje, Kočevje, Kranj, Novo mesto, Maribor in Ptuj, v tretjo spadajo Kamnik in Munska Sobota, v četrto pa Braslovca, Breg, Brežice, Črnomelj, Črnuča, Devica Marija v Polju, Domžale, Hajdina, Hrušica, Jesenice, Jezica, Kamnica, Kostanjevica, Krčevina, Krško, Laško, Lendava, Limbuš, Litija, Ljutomer, Dolnji Lozatec, Metlika, Ormož, Petrovče, Pobrežje, Primskovo, Radeče, Radovljica, Razvanje, Ribnica, Slov. Bistrica, Slovenjgradec, Studenci, Sv. Jurij ob juž. žel., Skofja Loka, Smarje, Smartno, Smiljev pri Novem mestu, Soštanj, St. Vid, Tebarje, Težno, Trzin, Višnja gora, Vrhnika in Zalec.

Učitelji in učiteljice bodo imeli pravico do službe v teh krajih, če so zahtevana službena leta odslužili vsaj s povprečno oceno »dobro«. V poštev prihajajo vse tri glavne namestive in sicer imenovanje, reaktiviranje in premeštevje. Določbe te uredb veljajo tudi za učitelje in učiteljice na šolah, odnosno šolskih oddečkih z manjšinskimi učnim jezikom. Za vrtnarice določbe te uredb ne veljajo.

Peti Euwejev poraz

Haag, 27. oktobra. i. Včeraj je bila odigrana 10. partija dvoboja. Aljehin je kot beli otvoril z damskim kmetom, Euwe pa je izbral Nemcevičev obrambo odklonjena damskega gambita. Razvila se je končnica, v kateri je imel sicer Euwe prostega kmeta, vendar je odločil izid to, da je Aljehin imel kmeta več. Svetovni prvak je v 40. potezi kapituliral. Stanje je zdaj 6½:3½ za Aljehina. Prihodnja partija bo 30. t. m. v Groningenu.

Vremenska napoved

Zemunska vremensko poročilo: Depresija z oblačnim in deževnim vremenom traja še v primorskih predelih zahodne Evrope, visoki pritisk s pretežno jasnim vremenom pa vlača nad večjo vzhodno polovico. Toplota precej visoka v vsej Evropi. V Jugoslaviji je jasno, le v gornjem Primorju je oblačno. Ponekod jutranja megla. Neveliko dežja je bilo v primorskih predelih.

Zemunska vremenska napoved: Lepo in toplo vreme. Toplota se bo še nekoliko dvignila. Povečanje oblačnosti na Primorju, kjer utegne biti nekaj dežja.

Zagrebška: Vedro, a nizke temperature.

Dunajska: Bržkone nobenih večjih sprememb sedanjega vremena, visoki oblaki z zapada.

Kongres francoske radikalne stranke

Pariz, 27. okt. AA. Jutri bo otvorjen v Lillu 34. redni kongres radikalno socialistične stranke, ki bo trajal do 31. t. m. Pomen tega kongresa največje francoske meščanske stranke in poleg socialistične stranke najmočnejše stranke v ljudski fronti, bo tem večji, ker bo teden dni pozneje 6. in 7. novembra, zasedal v Parizu glavni izvršilni odbor socialistične stranke. Ker nosita ti dve stranki glavno breme odgovornosti za sedanjo vladno koalicio na Franco-skem, bo morala radikalna socialistična stranka na kongresu v Lillu sprejeti važne sklepe o nadaljnjem stališču glede skupnega programa ljudske fronte. Zato bodo debata in resolucije, ki jih bodo na kongresu sprejeli, velikega pomena za sklepe, ki jih bo sprejel teden dni kasneje v Parizu glavni izvršilni odbor socialistične stranke.

Danes je bil v Lillu kot uvod v radikalno-socialistični kongres kmetijski dan, ki naj podčrta živahno zanimanje radikalne stranke za francoskega kmeta. Jutrišnji kongres bo otvoril z govorom Emil Roche, ki bo kot predsednik stranke organiza-

cije za severno okrožje pozdravil kongres, nato pa bo govornil vojni minister Daladier kot predsednik stranke.

Na dnevnem redu prvega dneva zasedanja kongresa so v prvi vrsti vprašanja socialne zakonodaje, ljudske prosvetne, državne obrambe ter uradništva, gospodarstva in finančna politika ljudske fronte. Sledila bo debata o zunanji politiki.

Tretji dan kongresa bodo v razpravi politika poslanskega kluba in senatorjev radikalne stranke v ljudski fronti, kolonijska vprašanja ter preskrba bivših vojakov itd. Pričakovati je, da se bo razvila zelo živahna debata med pristaši in nasprotniki ljudske fronte. Skoraj gotovo je, da bodo nekateri udeleženci kongresa izabrali priložnost za kritike komunističnega delovanja in da bodo zahtevali, naj se pretrga politični stik s komunisti, dočim bodo drugi zastopali stališče, da je treba ohraniti ljudsko fronto v celoti, ker se je pri volitvah v okrožne svete 10. in 17. septembra večina francoskega naroda ponovno izrekla za politiko ljudske fronte.

Bedaste izmišljotine zagrebškega starine

Kakšno vlogo igra v našem časopisju zagrebški »Obzor« je splošno znano. Pod krinko glasila, ki navidezno tolmachi nazore hrvatskega pokreta, služi čisto drugim gospodarjem in opravila posej, ki ga je kot cilj hrvatske politike označil naš prevaljski državnik gospod dr. Emil Stefanović. Posebej je »Obzor« angažiran še za to, da fabricira intrige proti JNS. Na tem polju je včasih spreten, po večini pa se mu vendarle pozna tudi tu, kako je duševno opešal in da mu je ostala prav za prav samo le še stara pokvarjenost. Zadnje tedne sem se trudi »Obzor« z vedno novimi izmišljotinami dokazati, kako je v vrstah JNS zaradi zagrebškega sporazuma nastala nekaka razdvojenost. Enkrat ve povedati, da tvori dr. Kramer, Banjanin, Pucelj in Demetrovič posebno skupino, ki zahteva režim »krvave roke« proti sporazumu. Drugi dan zopet skonstruira, da so se Banjanin, dr. Kramer in dr. Andjelinovič razšli, ker je Banjanin za unitaristično fronto, Andjelinovič in Kramer pa se nagibljata k sporazumušam. Tretjič »Obzor« dokazuje, da sta se Peter Živković in dr. Kramer razšla Cetrlič zopet ve, da je dr. Kramer s svojimi slovenskimi prijatelji že od nekaj slovenoborcec in slovenski ekstremni ekskluzivisti. Omalovažujo duševni in politični nivo svojih čitateljev, menjava »Obzor« skoro vsak dan svoja poročila o JNS.

In tako ni čudno, da nazadnje v enem

in istem članku trdi o posameznih voditeljih JNS povsem nasprotujoče si vesti. Najnovejša njegova informacija se glasi, da sta se sedaj tudi Pucelj in dr. Kramer sprla. Pucelj se namreč nagiba k tezi dr. Andjelinoviča, da je treba čakati, kako se bodo stvari razvijale, dr. Kramer pa je postal nestrpen in zahteva ustvaritev široke unitaristične fronte. Pred nekaj dnevi je dr. Kramer po »Obzorovih« informacijah imel sestanek s svojimi najintimnejšimi političnimi prijatelji in je zahteval pristaneč na direktna pogajanja. To pa je, kakor ugotavlja »Obzor« očividni šovinel, kajti »Obzor« je znano, da je dr. Kramer ta pogajanja vodil že mnogo prej, preden je dobil odobritev za svoje postopanje. Ze od leta 1935 se skupno z ljubljanskim županom dr. Adlešičem kot predstavnikom bivše SLS trudi, da bi po želji slovenskih veleindustrijalcev napravil sporazum s slovenčevsko stranko. Vsa sreča je le, da slovenski del JRZ na dr. Kramerjeve ponudbe ne bo pristal.

Vse to je napisano v »Obzoru« v eni in isti številki in v eni in isti beležki izmišljotine ki so tu nanizane so tako bedaste, da bi izkazali zagrebškemu pokvarjencu pač preveliko čast, ako bi jih še posebej demantirali. Navajamo jih le kot dokaz, kako je ceniti politične informacije tega lista, katerega notranja povezanost s težnjami »Samouprav« in »Slovenca« je že davno notorične.

Ponižna revolta v slovenčevskem taboru

V Kranju izdaja znani župnik Matija Škrbec s svojimi prijatelji tednik v »Gorenjec«.

V zadnji številki je napisal eden izmed njih zelo interesanten uvodnik, v katerem pravi med drugim:

»Našo majhno narodno ladjo so potisnili na glotoko morje. Na njo pihla pogubni veter še ne zlomljenega unitarizma in centralizma. Po zadnji nevihti smo mislili, da je naša ladja zaplavala k nekakemu vrtu Hesperid. Rekli so, da blage vode tam gojijo za nas zlata jabolka. Nič zato, če čuva ta vrt sedmerozglavi zmaj. Ali nimamo pri nas Herakleja, ki bo z nezloniljivim orožjem narodnih pravic premagal znjaja: S pobožno potrpežljivostjo so ljudje čakali vsa ta leta kdaj bo ubit zmaj, da pogledajo na vrt z zlatimi jabolki. Čakali so, toda čudeža niso dočkali. Tekom vseh let je naš narod marsikaj pozabil. Ideal samouprave pa je imel vedno pred seboj: Nič ni bolj nevarnega,

kakor pokopati vero v ideale in ne postaviti na njihovo mesto ničesar drugega. Ljudje postajajo zagrenjeni. Zagrenjenost pa prinaša komunizmu in fašizmu novih žrtev. Današnja uslava varuje centralizem in unitarizem. Če so vsi izhodi zaprti, je pač treba napraviti izhod za silo. Tudi če bi ta izhod ne bil najboljši, je vsekakor več vreden, kakor čakati pri zazidanih vratih, ali pa se celo postaviti za čuvaja centralizma. Čas je že, da se izvede enakost Slovencev, Hrvatov in Srbov. Res je, da se po evangelijski resnici tistemu, ki veliko ljubi, tudi mnogo oprošča, vendar pa je pri ljudeh tudi ljubezen na odpušč.«

Pred seboj imamo torej zopet eno od številnih ponižnih revolt v slovenčevskem taboru. Pa nič strahu! Kakor vse dosedanje, je tudi ta samo navidezna. Potolažila naj bi somišljenjake, ki so upravičeno že čisto zbegani. Ali z drugimi besedami rečeno: bila naj bi zopet »kosti za glodanje«, kakor se je enkrat tako lepo izdal list iz Kopitarjeve ulice.

Škofovska konferenca v Zagrebu

Zagreb, 27. oktobra. o. Skotijisko konferenco so morali podaljšati, ker na dosedanjih sejah ni bilo mogoče izprati vseh aktualnih vprašanj. Zaradi tega se bo konferenca, ki jo še zmerom vodi sarajevski nadškof dr. Šarič, zaključila bržkone šele jutri. Tedaj bo tudi izdan zaključni komunique o delu in rezultatih posvetovanj.

Iz državne službe

Beograd, 27. oktobra. p. Amnestiran je bil pomožni prometnik pri direkciji državnih železnic v Ljubljani Dobrosav Gojnić, ki je bil kaznovan zaradi nekega disciplinskega prestopka. — Uradnik komercialne

ga oddelka direkcije državnih železnic v Beogradu Jakob Grčar je premeščen v prometno-komercialni oddelek ljubljanske železniške direkcije.

V poštni službi so napredovali Vida Gorisek v št. Vidu nad Ljubljano, Ljubica Sotelskec, Marija Pavlin in Marija Velepč pri poštah odnosno poštni direkciji v Ljubljani. — Za tajnika podružnice Poštne hranilnice v Ljubljani je napredoval Anton Konjar.

Ukaz o obnovi kočevske gimnazije

Beograd, 27. okt. p. Danes je bil v »Službenih novinah« objavljen ukaz, s katerim se bo od šolskega leta 1938/39 realna gimnazija v Kočevju postopno izpopolnila do popolnega zaveda.

Naslednik neumnlega prezidenta Osvoboditelja: dr. Edvard Beneš, prezident republike Češkoslovaške, s katero se bratsko radujemo 19. obletnice osvobojenja

Kriza našega zdravništva

Članek dr. Mirka Černiča v „Zdravniškem vestniku“

V najnovejšem zvezku »Zdravniškega vestnika« je izšel zanimiv prispevek primarija dr. Mirka Černiča v Mariboru »Naše zdravniško poslanstvo in novi stanovski red«. Ta članek osvetljuje razmere v zdravniški stanovski korporaciji in nas seznanja z očitno krizo, ki se v zadnjih letih zajeda tudi v vrste našega zdravništva. Ta kriza ni samo materialna, marveč tudi moralna; v koliki meri so moralni pojavi samo posledica materialnih vzrokov in v koliki meri vpliva pešajoča moralna zavest na materialno stanje zdravništva, to naj ostane ob strani. Naša javnost se zaveda, kako zelo delikatna so vsa stanovska vprašanja, zlasti še vprašanja zdravništva, vendar bi bilo napačno, če bi prezrl članek dr. M. Černiča. Kajti ta članek je že nekaj kilobit dvanajsti uri. Razmere so se tako poslabšale, da pisec dopušča možnost daljnosežnega nazadovanja naših zdravstvenih razmer. Nocoje se vmešavati v ureditev stanovskih zadev našega zdravništva, menimo pa, da je vsa javnost živo zainteresirana na napredku našega zdravstva in s tem tudi na materialnem, moralnem in znanstvenem napredku zdravništva.

bi za širšo porazdelitev gmotnih interesov, ima menda malo primerov v ostalem svetu.

Druga novota je, da ne sme zdravnik javno oglašati honorarja, še več, ne sme bolniku povedati pavšalnega honorarja, ki ga bo zahteval za določeno zdravljenje. Tudi na tej točki se bo interes občinstva kril s kritiko zdravnika dr. Černiča. Tretja novotarija je ta, da po vsej zdravniški ne smejo javno označevati, da imajo zdravilne aparate (na pr. rentgen). Ta prepoved je prav posebno presenetljiva in zasluži grajo tudi s stališča občinstva, ker bolniku v danem primeru otežkoča orientacijo, t. j. iskanje primerne zdravila, ki ima določeno aparaturo. Sestavljalec novega zdravniškega reda so v svoji težnji po izenačenju zdravništva čisto pozabili na interese občinstva, kar ni čudo, če menimo, da zdravništvo nima socialnega poslanstva, marveč je zgolj pridobitni poklic. Dr. Černič misli, da bo imela zlasti poslednja določba zelo kvarne posledice za naše zdravništvo in da bo samó prispevala k zniževanju njegovega nivoja. V tem pogledu mora biti pozorna tudi javnost, ki ima interes na tem, da se dviga znanstven nivo naših zdravnikov, ne pa da pada. Tembolj je torej čudno, da zdravniki sami (odnosno njihova manjšina) izglasujejo določbe, ki nasprotujejo dosedanjim navadam in mednarodni tradiciji. Ali se bomo potem še čudili, če bodo premožnejši bolniki še nadalje iskali zdravlja v inozemstvu?

Problem materialnega položaja slovenskih zdravnikov je težaven. Njih število se je v zadnjem desetletju več kot podvojilo (l. 1923. ko se je ustanovila naša Zdravniška zbornica, jih je bilo 286, letos marca pa 595). Iz tega izvirajo — pač v zvezi s splošno gospodarsko krizo, s pauperizacijo celih narodnih slojev mnoge nevarnosti in razni konflikti, za katerimi stojijo čisto zgolj materialni interesi. Napačno je pa, če se začenja borba za izboljšanje materialnega položaja zdravnikov voditi v znamenju nasprotij med mladimi in stari in če se zaradi tega opušča znanstvena in moralna merila. Taka »demokratizacija« zdravništva ne pomeni rešitve njegovega važnega stanovskega problema in samo škoduje položaju zdravniškega staru. Kriza je tem večja, ker ne zdravniška zbornica, ne oblasti in ne medicinska fakulteta ne morejo jamčiti, da pride odtod izboljšanje.

Zal da pisec članka v »Zdravniškem vestniku« ni še pojasnil pojma, ki bi ob teh stanovskih problemih zdravništva zanimal tudi naš lajke: kako je mogoče, da je bila odločitev o novem stanovskem redu prepuščena dobrim 11% vseh zdravnikov naše banovine? Kje so bili ostali člani? Odkod ta neskrbnost večine za življenjske interese stanu? Poziv k večji čujčnosti, s katerim je pisec zaključil svoja razglabljanja, je torej več kakor upravičen apel!

Nejasnosti okrog kongresa pravnikov

Ljubljana, 27. oktobra. Od stalnega odbora kongresa pravnikov kraljevine Jugoslavije so dobili slovenski pravniki obvestilo, da sta se na podlagi pismenega pooblastila članov stalnega odbora, s katerim je bilo predsedništvo kongresa pooblaščen za odložitve letošnjega kongresa, ki se je imel vršiti

septembra, odnosno oktobra v Novem Sadu, vršila dva sestanka, pod predsedstvom prvega podpredsednika stalnega odbora kongresa dr. Stevana Adamovića v Novem Sadu s predstavniki krajevnega odbora in v Beogradu s beograjskimi člani stalnega odbora in upravo Udruženja pravnikov kraljevine Jugoslavije. Na teh sestankih je bilo po razmotrivanju vseh vprašanj v zvezi s kongresom pravnikov v Novem Sadu odločeno, da se dnevni kongres v Novem Sadu odloži za naslednje leto, da se v marcu prihodnjega leta sliče stalni odbor kongresa, ki bo odločil, ali naj bo kongres v maju ali septembru l. 1938., da se dovrši tiskanje Spomenice in se razpošije referentom in tistim članom kongresa, ki so plačali članski prispevek za kongres v Novem Sadu in končno, da se vplačani prispevek vrne tistim članom kongresa, kateri bodo to zahtevali. Tiste pa, ki bi tega ne zahtevali, se bo smatralo za člane kongresa pravnikov v Novem Sadu l. 1938.

Omeniti je treba, da je tako ravnanje stalnega odbora, ki našim pravnikom ne daje nikakih pojasnil, žaljaj je bil kongres ponovno odgojen in se končno letos sploh ne bo vršil, naletelo na nevspešne pomisleke in veliko nezadovoljstvo.

Pri Adamu Zamoyskem

Če se z naše strani pripelješ v Varšavo, prideš z glavnega kolodvora brž na Alejo Jeruzalemsko in po njej dol proti Visli na Novi svet; tam se ozri na desno in glejal boš na ulico Bronislava Pierackega, ki je v Varšavi dosejal bila najbolj znana pod starejšim imenom: Foksal. Tih, gosposka ulica je to. Na kraju jo zapira palača, ki jo obdaja prirodni park s starimi, ogromnimi drevesi. To je varšavski dom našega sokolskega brata Adama Zamoyskega.

Jugoslovanski Sokoli dobro poznajo Adama Zamoyskega, posebno iz časov, ko je bil še starešina poljskih Sokolov (a bil je to do pred par leti); prihajal je večkrat s svojo družino, Sokolice gospe Jadvice na naše zlate, pa tudi sicer je zahajal k nam v goste in vsi smo čutili njegovo prijetno široko naravo, ki je v njej vse tako preprosto, tako nezumetličeno.

Preval sem v Varšavi, Varšavski Slovanski Savez me je bil povabil na predavanje. Predsednik Saveza Adam Zamoyski je drugega dne v svojih salonih priredil veliko recepcijo; prihajal je večkrat s svojo družino, Sokolice gospe Jadvice na naše zlate, pa tudi sicer je zahajal k nam v goste in vsi smo čutili njegovo prijetno široko naravo, ki je v njej vse tako preprosto, tako nezumetličeno.

Rant je končan, pozdravi in zahvalni govori tuji. V sedemdesetih letih je »črna kava« greje ogenj v kamini — menja nikoli nisem tako čutil poezije takega ognja kakor tokrat v salonu Adama Zamoyskega: prošlost je čista sezala v današnjost, kakor sega čista v sedanost roblina Zamoyskih, ki je v poljski zgodovini igrala tako veliko ulogo, ali vedno ostala neomadeževana: ogenj iz davnine.

Kar naenkrat je vse utihnilo. Čujem: »Gospa Siennicka bo govorila.« Ni vstala, sedela je, komaj vidna; tiho je govorila.

Bila je letos delj časa v Opatiji. Ravla je tam govorila z našimi preprostimi ljudmi. Gospa pozna podobni položaj poljskih Mazurov v Vzhodni Pruski. To dvoje ji je dalo snov za govor.

»Težko je tam ob Opatiji Hrvatov. Silno so preplašeni. boje se vsega.« je dejala gospa Siennicka, »ali ogenj v njih ni uzrasel. Prav tako je z našimi Mazuri v Vzhodni Pruski. Vero v uspeh moramo imeti, mistično vero, in stvar ne bo izboljšana.« Kaj se da v največjih razmerah doseči, nam kaže ves razvoj Slovencev, tako je nadaljevala gospa. »Slovencev, ki so se iz temne, globoke noči priborili na dan.«

Tiho je govorila gospa. skoraj nevidna. Zdelo se je kakor da je samo duh tu, duh mistične vere v zmago...

Pa je vstal naš prijatelj Golombek in izgovoril. Govoril je čisto brez mistike in ne ujenjajoč se z nekimi trditvami gospe Siennicke s konkretnimi zgledi dokazoval, da je Poljak v inozemstvu dober došel gost (kolikor mu ne kvarijo glasu izvestni kupci iz Poljske, ki v inozemstvu veljajo za Poljake), kako se dandanes v Carigradu celo

Teokarovič-evi blagovi zadovoljijo vsakogar!

Tudi Vi boste popolnoma zadovoljni z obleko iz našega sukna.

Cene naših blagovnih oblek od 120 do 200 dinarjev meter.

Industrija volnenih tkanin Teokarovič i Komp.

Tovarna: Paračin Prodajalne: Ljubljana Zagreb Beograd Gradišče 4 Jurišičeva 4 Knez Mihajlova 35 Ošjek Novi Sad Sarajevo in v vseh večjih Kapušinska 14 Trg Oslobođenja 3 Strossmayerova mestih v državi

preprost Turek naenkrat postane ljubezljiv, čim je čul, da je gost iz »Lechistana« (stara turško ime za Poljsko).

Končno sem izpregovoril še jaz ter spojil oba govora v eno celoto, češ, hvalim realnem Golombokov, ali blagoslov mu daje šelo mistična vera gospe Siennicke.

Večer je bil zanimiv in v vsakem oziru visoko prijeten. Pravi čar domačnosti mu je dajala oseba našega »gospodarja« - domačina, Adama Zamoyskega, tega tako neprisljano ljubeznivega demokratskega magnata, ki na njem ni nič ponarejenega... Fr. Plešić

Oče in sin kot požigalca Oče Pačnik je nagorjal, sin pa zažgal

Pred tričlanskim senatom okrožnega sodišča v Celju so se zagovarjali v torek 60-letni posestnik Pongrac Pačnik z Dobrove pri Slovenjgradu, njegov 26-letni sin Franc Pačnik in 40-letni posestnik Ludvik Strgar iz St. Vida nad Valdekom. Prva dva zaradi požiga, Strgar pa zaradi lažne izpovedbe kot priča. Pongrac Pačnika je zagovarjal odvetnik dr. Juhart, Franc Pačnika odvetnik Stante iz Celja, Strgarja pa odvetnik dr. Schreiner iz Slovenjgrada.

Pongrac Pačnik je l. 1926. kupil na dražbi posestvo Jurja Oprešnika v Završah pri St. Vidu nad Valdekom za 15.000 din. Na posestvu, ki meri nekaj čez 9 hektarjev, je stala stara lesena hiša z uro. Pačnik je dal to hišo s poleg stojječim kozolecem vred zavarovati pri Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani za 25.000 din. Leta 1930. pa je prepeljal kozolec k svoji domačiji na Dobrovo in ga tam na novo postavil, nato pa izločil iz zavarovalne pogodbe zavarovalni znesku 7.000 din za ta kozolec in pustil zavarovano samo leseno hišo za 18.000 din. Dne 20. avgusta 1932. zvečer pa je ta hiša pogorela do tal. Ljudski glas je takoj označil kot storilca Pongraca Pačnika. Zaradi tega je bilo proti Pačniku uvedeno kazensko postopanje, ki pa je bilo kmalu ustavljeno. Letos v juliju pa je bilo kazensko postopanje obnovljeno na podlagi novih dokazov, ki so jih zbrali mistični orožniki.

Letos 2. junija se je namreč zgledil v občinskem uradu v Smartnem pri Slovenjgradu mladi Franc Pačnik in izpovedal, da ga je oče ponovno nagorjal, naj zažge omenjeno leseno hišo. Sin se je branil, v avgustu 1932. pa se je dal končno prepovoriti, da pripomore očetu do zavarovalnine. Z 10 din, ki mu jih je dal oče, je kupil v Dovžah bencin in ga nesel domov. Dne 20. avgusta okrog 16. je vžil v neko leseno posodo bencin, postavil v njo gorčo svečo in podstavil vse skupaj pod ovčji vejniki in podstrešju. Okrog 21. je nato nastal požar. Franc Pačnik je tudi pri razpravi izpovedal v istem smislu, dočim je njegov oče vse tajil. Strgar je bil obtožen, da je 8. oktobra 1932. na sreskem sodišču v Slovenjgradu na prigovarjanje Pongraca Pačnika lažno izpovedal v Pačnikovo korist. Pri razpravi se je jasno pokazalo, da vlada med Pongracom Pačnikom, njegovo ženo in sinom hudo sovraživo.

Razprava je trajala od 11. do 13. in od 14.30 do 19.30. Pongrac Pačnik je bil zaradi sočelovanja pri požigu obsojen na 2 leti robitve in 2.400 din denarne kazni. Franc Pačnik pa na 1 leto in 6 mesecev robitve in 300 din denarne kazni. Oba sta obsojena na izžubo častnih pravic za dobo 5 let v solidarnu plačilo 18.000 din Vzajemni zavarovalnici kot oškodovanki. Ludvik Strgar je bil oproščen krivde in kazni.

Kje so tisočaki iz skritega zaklada? Izpopolnjena zgodba o starem Primcu in njegovih prihrankih

Zalog, 27. oktobra. Članek »Skrijav izkopan zaklad bankovec — staremu lovskemu čuvaju je izginilo 30 tisočakov, priobčen v »Jutru« pretekli torek je z zanimanjem brala tukajšnja javnost. Bere se kakor pravilica in je nekaj skoraj neverjetnega za današnje čase. Poročilo pa je vsakekor treba izpopolniti z nekaterimi točnejšimi podatki.

Predvsem Primc ni upokojen lovski čuvaj; kdo neki naj bi mu dajal pokojnino? Primc je bil samostojen gospodar in posestnik v Sostrem št. 35 občina Dobrunje, a je leta 1923. izročil posestvo svojemu sinu Jožetu, tovarniškemu mojstru v papirnici. Opravljal je pa zraven še službo lovskega in ribiškega paznika. Ker je opravljal to službo okroglo 40 let in je imel pravo ribolova si je v teku dolgih let priboril nekaj nad 85.000 din. Ker se s sinom Jožetom ni razumel — izgovoril si je užitek, ki znaša zanj in za ženo dnevno 15 din in letno tri in pol sežnja bukovih drv — se je preselil k svojemu nečaku posestniku in tovarniškemu delavcu Janezu Strahu v Zg. Kašlju št. 30. Pri tem je bival 20 mesecev in je prišlo med njima do nasprotij zaradi 16.000 din, ki mu jih je bil posodil Primc, ko je nečak Janez gradil hišo, in zaradi 13.750 din, ki mu jih je dal hraniti Primc, ko je bil prišel h nečaku na stanovanje. Zvoljo večnega prepiranja je nečak Janez l. novembra 1935 odpovedal stricu Primcu stanovanje.

Ko je Primc po odpovedi stanovanja pri nečaku iskal stanovanje druge in povpraševal zanj tudi v gostilni Marije Torničeve v Sp. Kašlju, je prišla med tem pogovorom v gostilno posestnica in vdova po kretniku Terezija Sluga iz Zaloga št. 66. Torničeva je omenila Slugovi, da išče Primc stanovanje. Slugova mu je omenila, da ima prosto stanovanje in da mu brezplačno odstopi podstrešno sobico. Primc ji tega ni verjel, a mu je Slugova ponovila, da mu odstopi sobico brezplačno. Zedinila sta se nato za 70 din mesečno. Primc se je vselil v to sobico 12. februarja 1936. Ko se je izselil od nečaka Janeza, je prinesel na novo stanovanje v Zalogu 20.000 din. H temu denarju je pridejal še 14.000 din, ki mu jih je vrnil Filip Tornič, imel je od Primca izposojene, ko je šel kupovat vino. Skupno je nesel tedaj na novo stanovanje 34.000 din. Zakopal pa jih je 32.000 din in to v dveh plehnatih škatljah. V eno škatljo je stlačil 27 tisočakov, v drugo pa 4 novčance po 1000 din in 10 novčance po 100 din. Zakopal pa je denar, ker je dobil mgljav od neke matere, ki ga je svarila naj ne pušča denarja na stanovanju. Denar je pa Primc spet izkopal Zakaj je to storil? Iz strahu morda, da bi ne denar strohnel ali da bi ga ne požrle podgane? Sam Primc je javno

pripovedoval bog zna kolikokrat, da mu je povedala Sluga Terezija, da je bilo oznanjeno v cerkvi in objavljeno v časopisu, da bodo jurji propadli v tleh dnevi in da naj jih lastniki čim prej ko mogoče zamenjajo, da ne bodo trpeli škode. Primc je denar izkopal, ga prinesel domov in kakor trdi, v navzočnosti dveh Slugovih hčera v Slugovi kuhinji prešel. Denar je bil le nekoliko vlažen, drugače pa da je bilo vse v redu. Ko je to ugotovil je odšel iz kuhinje in se podal na podstrešje. Pred vvhodom v njegovo sobico je stala stara Primčeva skrinja, v kateri je hranil trske in drva. V to je porinil denar in živel je v trdnem prepričanju, da ga živ krst ne najde. Primc je star blizu 80 let, žena pa 77. Hodila sta zgodaj v posteljo. V Slugovi hiši je poleg Slugovih 9 otrok še druga stranka. Stara dva je motilo toliko mladih ljudi, posebno težko sta pa prenašala luputanje z vrati. Preseliti sta se hotela zovoljo tega h Vorenčkovi. Slugovi to ni bilo po volji. Sklenila je 9. maja 1937. nastopno pogodbo:

»Terezija Sluga se obveže, da naredi eno stanovanjsko sobo za Jože Strah in njegovo ženo Antonijo Strah. Jožef Strah hoče od mene stran zaradi luputanja z vrati. Zaradi tega mu jaz naredim eno sobo zunanji brezplačno do smrti. V slučaju, da Strah Jože umre preje kakor njegova žena, ima Strah Antonija še vedno stanovanje do svoje smrti. Po smrti pa pripada soba nazaj k meni. Ako pa v slučaju smrti doleti mene Sluga Terezija in pride k hiši nov gospodar, ima g. Jože Strah in njegova žena še vedno pravico stanovati do smrti.« Sledi 5 podpisov.

Nekako sredi maja je šel Primc presedat neko zaporno kazen zaradi razžaljenja neke gospe. Vrnivši se domov v Zalog mu je povedala žena, da ji je zmanjkalo, ko se je odstranila iz sobe, 16 kovačev. Ves preplašen je šel Primc stikat v skrinjo, ki je kakor že omenjeno stala pred vvhodom v njegovo sobico. Obstal je kakor Lotova žena, ki se je spremenila v solnat steber. Jurjev ni bilo več, izginili so kot kafr. To je starca močno potrla. Polegal je na travi okoli kolodvora in personalne hiše in se vlačil kakor senca. Zdelo se je, da bo podlegel, a le svoji žilavosti se mora zahvaliti, da je še pri življenju. Bolezen ga tedaj ni potrla pred leti, temveč šele maja letošnjega leta. Popolnoma zdrav je prišel 28. februarja 1937, torej skoro pred osmimi leti, ko je bil še pravi Krez, h mirzaju Feliks Svetku v Polju in mu izročil 500 din za sodelovanje poljske gosbe ob priliki njegovega pogreba iz Sostega do župne cerkve v Sostrem. Teža koraka se je po šestih letih kesal in skušal dobiti denar nazaj. Društvo pa mu denarja ni vrnilo. Zadevo Primčevega denarja ima sedaj v rokah sodišče.

Dobra razsvetljava dober radio sprejem TUNGSRAM žarnice nitka v dvojni vijajnici Radio elektronke

Domače vesti

* Vas dobrovoljcev brez orožnikov, zdravnikov in družtev. Onkraj Surovice obstojijo že 17 let naselje Karadjordjevo, v katerem prebivajo dobrovoljci iz Bosne in Like. Okoli so prišli sem s skalnatih tal, niso znali obdelovati zemlje, naučili so se poljedelstva od Madžarov. Bili so brez sredstev in brez živine. Navzlic bogastvu zemlje so trpeli pomanjkanje in smrt je kosila med otroci. Toda čvrsta volja je zmagala ovire in danes je Karadjordjevo s 150 domovi lepa napredna vas, ki nima orožnikov, tudi zdravnika malo potrebuje in družtev nimajo, ker so vsi eno. Vsaka družina šteje 10 članov in vsi so marljivi. Priznavajo: Babico najbolj potrebujejo. Izkazala se je izredna plodnost naših ljudi, ki pridejo s kršnih tal na dobro zemljo. Zdaj so zgradili svojo šolo »Oplenac«, ki je bila v nedeljo blagoslovljena. Svečanosti je prisostvoval tudi kraljev zastopnik general Arandjelović z več dostojanstveniki iz Subotice.

* Posledice strašnega neurja nad Hercegovino in črno goro so še šele zdaj poznale. 32 km od Mostarja je hudournik zrušil na cesto ogromno gomilo, ki je visoka do 15 m. Treba bo več kakor mesec dni, preden bodo cesto očistili. Nedaleč od Jablanice je Neretva sploh spreminila svojo strugo in je odnesla nasipe, na katerih je bila železniška proga. Potniki so morali prestopati a zdaj je potniški promet med Mostarjem in Sarajevom sploh prekinjen. Zaradi silnega naliwa je mogočno naraslo Skadersko jezero, ki je poplavo 7 vasi in prizadelo okrog 500 domačij. Onoštjni prebivalci ne pomnijo, da bi se bilo Skadersko jezero z rekami Morabo, Cevno in Sitnico tako naglo razlilo. Tudi v Peči so imeli povišanje. Ker se je utrgal oblak, je neverjetno naglo narasla Bistrica, ki teče skozi Peč. Porušila je tri hiše. Promet je bil na nekaterih cestah prekinjen.

Listje pada!

Lepe barve
Lepe linije
elegantne obleke:
Crêpe Traviata
130 cm širine
Din 65.-
V VSEH MODNĀH
BARVAH

MANUFAKTURA

SOUVAN

MESTNI TRG 24.

* O propasti gozdarja Spahića, njegove žene in štirih otrok v Bosni pripoveduje mladi gozdar Drago Mestilović naslednje: Prišel sem k prijatelju gozdarju Ibru Spahiću in sem sedel z njegovo ženo in otroki v sobi njegove hišice. Naenkrat je začelo silno deževati in grmeti. Ne pomnim takšne nevihte. Potok Gloškošnica, ki teče poleg gozdarjeve hiše, je pričel naraščati, besneti in bučati. Kmalu je voda segla do pritičja in smo morali zlesti na podstrešje. Voda je segala vedno više in že smo obupavali. Naenkrat se je s strašnim ropotom porušil hlev. Hudournik je prinesel razbit hlev k hiši in so

Higijena, lepota, toplota,
Lutz-peč, Ljubljana VII., tel. 32-52.
tramovi udarili ob streho. Zidaj se je streha začela lomiti. Gozdar Spahić se je z menoj bratsko poljubil in se poslovil enako od žene in otrok. Otroci so vplili od groze in se privijali k materi, kakor da jo prosijo, naj jih ona obvaruje smrti. Zamegle so se mi oči. Naenkrat se je vsa streha zrušila v Glogočino. Opazil sem, kako se vsa družina potaplja. Tudi meni je pretila smrt, isti tisti hip je priplaval velik oreh. Krčevito sem se oklenil debla. Skušal sem pritegniti tudi Spahića, toda to mi ni uspelo, ker me je hudournik že odnesel dalje. Besni valovi so pogoltnili Spahića, njegovo ženo in štiri otroke. Mene je voda vrgla na breg, kakih 300 m nižje od kraja nesreče. Tu so me našli nezavestnega.

Žene morejo po večkratni nosečnosti z dnevno rabo pol kozarca naravne Franz-Josefove grenčice, užite na tešče žolodec, doseči lahko izpraznjenje črevesja in urejeno delovanje želodca. — Franz-Josefova voda je davno prekušena, najtopleje priporočana in se dobiva povsod.

Ogl. reg. S. br. 15. 485/35

* Ogromna povrtina. Pri nas so letos hude tožbe zaradi gosenic, ki so uničile zelje. V Kolašinu pa je intendantski poročnik Radović na vojaškem vrtu vzgojil zeljnato glavo, ki tehta 12 kg, ohrovt, ki tehta 16 kg in bučo težko 48 kg. Kolašin je planinski kraj, kjer se ljudstvo ne briga toliko za povrtnino kakor za drobnico. Podporočnik Radović pa je sijajno dokazal, kakšni uspehi se dajo na našem jugu doseči s smotnim vrtnarstvom.

* Puder, rdečilo za usta in za lice, za vsak odtenek barve koje ustrezajoč barve. Pri izbiri vam svetuje: »NADA«, Franciskanska ulica.

priti do Trstenika, kjer je navadno dobival tobak. Toda onkraj lapovske postaje je padel iz vagona, udaril ob električni drog in oblezel na mestu. Železniški uradniki so našli truplo in ga izročili mladi vdovi, ki ga je dala pokopati. Med ženo in sorodniki pa ni bilo pravega razumevanja in zato so se sorodniki odločili, da truplo spravijo v pokojnikov rodn kraj v Doljno Račo. Storili so to še posebno zato, ker so se zadnje čase razširjale vesti, da se nesrečni Ljubomir povampiril in da ne bo prej našel miru, preden ne bo pokopan v rodni zemlji.

Ugibanje, ki zanima vsakega trgovca.

Na plačilne dneve, zlasti na vsakega prvega v mesecu, je gotovo v vseh družinah mnogo ugibanja, kaj in kje bodo nakupili razne potrebščine za družino in dom. Kako dobro služi v takih dneh ljudem »Jutro«, ki prinaša vedno največ oglasov in priporočil odličnih trgovin, dokazujejo številna priznanja kupcev-potrošnikov, pa tudi trgovcev, ki so nam že tolikokrat izrekli svoja pohvalna priznanja za učinek oglasov v »Jutru«.

Tudi nedeljsko »Jutro« bo zaradi tega, ker bo čitatelje v roki v nedeljo in na praznik Vseh svetih, vsakomur z oglasi prav dobrodošel svetovalec za nakup potrebščin. Mnogi trgovci, ki so prišli do spoznanja, da je treba ob vsaki priložnosti ljudem z oglasi svetovati in priporočati svoje trgovine, bodo zato naročili oglase za nedeljsko številko »Jutra«, ki bo našla svoj čitatelje pri najboljši kupni moči.

Da bomo mogli vsa naročila izvesti z ono pažljivostjo, ki je za učinek oglasa potrebna, prosimo, da nam pošljete svoja naročila za oglase čimprej, nikar pa ne odlašajte do sobote.

* Dom za berače v Zagrebu. Kakor smo že beležili, je zagrebško mestno načelstvo sklenilo, da bo zgradilo dom za berače, v katerem bodo predvsem dobili mesto in reveži, ki spadajo v zagrebško občino. Tu bo tudi urejen zbirališče za nedoletne berače, za otroke z ulice. Urediti nameravajo veliko gospodarstvo, da bodo berači lahko sami pridelovali vsakdanji kruh in da ga bodo v veliki centralni menzi deležni tudi drugi siromaki. Mestno poglavarstvo prodaja odkupne znake po 100 din.

* Iz zveze soferjev dravske banovine. Soferji pozdravljajo korak oblasti glede odredbe, da je vendar že enkrat počela delovati motorizirana cestna kontrola, ker imamo na ta način upanje, da se vendar enkrat upelje red na naših cestah in to za vsakogar, ki uporablja javne ceste. Soferji so a tleč od tega, da bi pripravili, naj se z novo odredbo mogoče pojavijo preostrege kazni, pač pa prosijo odločujoča oblastva, da opozorijo javnost na določbe cestno policijskega reda o prometu, ker sodijo, da je večina tistih, ki uporabljajo javne ceste, izvenzemski motoriste in avtomobiliste, popolnoma nepoučena o določbah cestno policijskega reda.

* Na avtomobilsko razstavo v Milano z avtobusom od 3. do 6. novembra po znižani ceni. Prijave »Lustrac«, V. Laznik, poleg Slamiča, J. Gorican, Tržič.

* Može naj bodo močni. Zene hočejo krepke. Može delodajalci hočejo krepke roke. Studij zahteva čvrste glave, sport hoče imeti močno srce in pljuča. Težki časi? Slabihi pade prvi. Tisočera priznanja izražajo zahvalo za mladostno moč, doseženo z Bionalcom.

* Obledelce obleke barva v različnih barvah in pišira tovarna JOS. REICHL. 1.

Iz Ljubljane

* Zahvala francoskih rezervnih oficirjev. V torek 26. oktobra t. l. dopoldne je francoski konzul g. Rémérand Gabriel posetil predsednika mestne občine g. dr. Adlešiča Jura in mu tolažil najlepšo zahvalo francoskih rezervnih oficirjev, ki so dne 22. t. m. obiskali Ljubljano. Gospod konzul je naglasil, da so bili francoski gostje ne-dvse presenečeni nad posebno ljubeznivostjo in prisrčnostjo, s katero jih je pozdravila in sprejela Ljubljana in vse njeno prebivalstvo in da bodo vtisi, ki jih bodo ponesli iz našega mesta med najlepšimi, ki so jih doživeli pri potovanju skozi našo državo. Ljubljana je zopet pokazala svojo veliko gostoljubnost in velike simpatije, ki jih goji do zavezniškega francoskega naroda.

DAMSKÉ PLASČE ZA JESEN IN ZIMO nudi v veliki izbiri od din 240.— naprej, otroške plasče v vseh velikostih od din 125 naprej.

F. I. GORIČAR — Ljubljana SV. PETRA CESTA 29.

Na zalogi največjih blagovi za plašče in kostume, ter se izdeluje tudi po naročilu! Lastna šivalnica za izdelavo konfekcije!

* Svečanosti na vojaških grobovih o Vseh svetih. Kakor vsako leto, priduže tudi letos Zveza dobrovoljcev, Združenje vojnih invalidov, Združenje rezervnih oficirjev, Legija kooških borcev in Zveza bojevnikov na Vseh svetih dan popoldne na vojaških grobovih na pokopališču pri Sv. Križu v spomin padlim in umrlim bojevnikom svetovne vojne spominsko svečanost. Zabečeto bo takoj po opravljenih molitvah na pokopališču pri Sv. Križu, to je nekako ob pol štirih popoldne. Spored. 1. Vojaška godba otvori svečanost z religioznim koralom. 2. Združeni pevski zbori zapoje žalostinko. 3. Govor bivšega vojnega kurata trnovskega župnika Janka Cegnarja. 4. Bivši vojni kurati odmolijo cerkvene molitve. 5. Častna salva vojaške čete. 6. Združeni pevski zbori zapoje žalostinko. 7. Vojaška godba zaključí svečanost. Zastopniki vojaških in civilnih oblasti, šol, društev, pevci in godba se zbera okrog spominskega judenburških žrtev, ostalo občinstvo okoli grobov. Postavljani bodo tudi zvočniki. V torek dne 2. novembra t. l. bo v franciskanski cerkvi od bivših vojnih kuratov celebrirana ob 9. zalna maša za vse padle in umrle bojevnike. Zastopniki vojaških in civilnih oblasti, šol, društev, kakor tudi vse občinstvo se vabi, da prisostvuje tej žalni maši.

* Rezervni oficirji, člani pododpora v Ljubljani, se obveščajo, da je prispelo nekaj brezplačnih vozovnic za Skopje. Glavne svečanosti bodo v nedeljo 31. t. m. Oni člani, ki žele izkoristiti to vožnjo, naj se zgledajo pri društvenem tajniku v pisarni

društva vojnih dobrovoljcev v četrtek ob 15. do 18. ure v Franciskanski ulici 10. ali v petek ob 16. do 18. ure v pisarni Udruženja rezervnih oficirjev, Kongresni trg 1./II. Tajništvo.

* Proslava češkoslovskega praznika pri Sokolskem društvu Ljubljana—Šiška. Vabimo članstvo in prijatelje češkoslovskega naroda na proslavo češkoslovskega narodnega in državnega praznika, ki bo jutri v petek ob 20. uri v Sokolskem domu. Na sporedu je državna himna, govor br. Lavojca Albina, predavanje br. inž. Rusa Josipa o temi »Zlata Praga-slovska Mekac z istočasnim predvajanjem diapozitivov ter češkoslovska himna. Vstop prost.

* JNAD Jadran. Danes ob 20. sestane. Zaradi izredno važnega dnevnega reda je udeležba tega sestanka obvezna. — Tajnik I.

* Šentpetrska skupina bojevnikov priredi v ponedeljek 1. novembra ob pol 11. spominsko svečanost za umrle vojaške svetovne vojne v cerkvi sv. Petra, pri kateri bodo peli združeni šentpetrski pevski zbori. Nalo bo ob spomeniku slavnosti govor, molitev za umrle, položitev vencev in petje žalostink. Skupina vabi vse tovariše bojevnike, svoje preminulih in vse, ki sočustvujejo z žrtvami svetovne vojne.

* Dostava pisemskih poštnih pošiljk in pokojnin na praznik Vseh svetnikov. Na praznik Vseh svetnikov bi se morale po veljavnih določilih o verskih praznikih dopoldne dostavljati vse poštné pošiljke. Ker pa se morajo ta dan dostaviti tudi pokojnine in ker je 31. oktobra nedelja, nabralo toliko pisemskih tvarine, da bi jo nebralo toliko pisemske tvarine, da bi jo pismonoše težko zmogli poleg dostave pokojnin, odnosno bi morali nekateri vpojenci cel dan čakati na pismonoše, ki bi se na ta način zamaknili. Zato bo pošta Ljubljana 1. omenjena dva dneva dostavljala sledeče: V nedeljo 31./X. dopoldne vsa pisemske pošiljke, v ponedeljek 1./XI. pa pokojnine, ostale denarne nakaznice in pakete, v kolikor bo to mogoče z ozirom na okolnost, da ta dan trgovine in denarni zavodi ne poslujejo.

Jesenski čas je najbolj primeren, da si napolnite album s fotografijami, ki ste jih napravili v poletnih mesecih. Iz mnogih Vaših negativov bi se dale napraviti lepe povečave, ki bi krasile zbirko fotografij iz Vašega življenja. Ako želite res dovršene povečave za kompletiranje albuma, Vam bo po znatno znižanih cenah izdelal vse povečave Foto Tourist — Lojze Šmuc, Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 8.

* Umetnik iz Murske Sobote kot karikaturnist na poti okoli sveta. V Ljubljano je prišel iz Pariza karikaturnist Ladislav Kondor. Po rodu je iz Murske Sobote in star šele 36 let, vendar pa je večji del doma po vsem svetu, samo ne v svoji ožji domovini. Zlasti v teku zadnjih 10 let je venomer potoval. Obiskal je vsega skupaj 36 držav, od Stockholma do Kaira, od Kaira do Buenos Airesa, od Londona do najlepšega mesta na svetu, do Ria de Janeira. Seveda je tudi v Zenevi kakor doma, kjer imajo politiki svojo vodilno besedo, tam se zbirajo tudi karikaturnisti, kakor ose okoli zrelga sadija. Ladislav Kondor je v teku svojega 10-letnega potovanja izpopolnil svojo mapo s karikaturnimi raznih prominentov, med katerimi so kralji, principi, maharadže, filmski umetniki, ministri in diplomati. Švedski kralj Gustav, pokojni rumunski kralj Ferdinand, Agh Khan, maharadža iz Kašmira, Kaportale in Patiale, Sonje Henie in Mistinguet, pa cela vrsta političnih glav krasijo njegovo zbirko. Seveda ima od najboljših karikaturnistov v hotelu »Balkan«. Iz Jugotri originalni so prešli v last karikiranih. V teku 10 let se je Ladislav Kondor naučil desetih jezikov. Zdjaj je prišel naravnost iz Pariza pogledat v domovino, toda ne na oddih, temveč da bo tudi tu pregledal nekatere najmarkantnejše glave in jih s spretno porednost spravil na papir. Želimo mu v domovini mnogo uspehov. V Ljubljani ostane nekaj dni. Kdor želi dobro karikaturo, ki je v dveh minutah gotova, najde karikaturnista v hotelu »Balkan«. Iz Jugoslavije bo odpotoval v Transval v Južni Afriki.

Pravilno nego kože
Vam pokaže brezplačno 2., 3. in 4. nov. asistentka ELISE BOCK, LONDON. Prijave v PARFUMERIJ »VENUS«. Cene Bock preparatov globoko znižane!

* Mrakov »Lincoln«, ki je nad vse pričakovani! lepo uspel in ga je naše občinstvo navdušeno sprejelo, se ponovi v soboto in v nedeljo vsakokrat ob 20.15. To delo pomeni enovno kot oblikovno tako svejstven doždeček, da bo nudilo nov in čisto vsvojski užitek našemu gledališču ljubčemu občinstvu.

* Novi grobovi. Včeraj je umrla gopja Emilija Virantova, po rodu Dolarjeva, vdova po bivšem trgovcu Antonu Virantu. Pogreb bo jutri ob 14. izpred bolnišnične mrtvašnice. — Na Cesti 29. oktobra št. 5. je umrla gospa Jerca Lombarjeva. K večnemu počitku jo bodo spremili jutri ob 16. — Pokojnima blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

* Občni zbor »Pedagoškega društva v Ljubljani« bo jutri, v petek 29. t. m. ob 18. v predavalnici mineraloškega inštituta univerze. Pred običajnim dnevnim redom obnega zborja je kratko predavanje »O našem pedagoškem delu. Iskreno vabimo pedagoške delavce in vsakogar, ki ga zanima pedagoška vprašanja, k udeležbi.

* Nesreča pri delu. Včeraj so pripeljali na kirurški oddelek steklarskega pomočnika Stanka Hočvarja, zaposlenega pri Kollmannovi tvrdki na Mestnem trgu. V Hrovatinski tovarni za olje in barve v Mostah je izmenjal stekla v višini drugega nadstropja, pa je tako nesrečno padel, da so ga morali s hudimi poškodbami prepeljati v bolnišnico.

* Obisk v domovini dolarja. Pred izbranim občinstvom je v torek zvečer predaval v Ljubljanskem klubu univ. prof. dr. inž. Milan Vidmar o sodobni Ameriki, kakor jo je nedavno doživel o priliki svojih dveh šahovskih in znanstvenih obiskov. Za njegovo predavanje je med člani in prijatelji kluba vladalo živahno zanimanje in predsednik dr. Windischer je mimo drugih odličnih gostov lahko pozdravil tudi komandanta divizije generala Toniča in italijanskega generalnega konzula Guerini-Maraldija. Univ. prof. dr. inž. Vidmar je nazorno prikazal tanke niti, ki se pleto med kraljestvom dolarja in načeli svobode v Ameriki, in je bil za svoja izvajanja nagradjen z živahnim aplavzom. Predsednik dr. Windischer je predavatelju za izredno duhovito predavanje izrekel iskreno zahvalo.

* Salzbürski Mozartov kvartet, ki koncertira jutri večer v Ljubljani, obstoja od leta 1931 dalje ter koncertira stalno v Avstriji in Nemčiji, na Angleškem in v Češkoslovaški. Stalne komorne cikle prireja v Salzburgu in Gradcu. Po ljubljanskem koncertu odpotujejo umetniki zopet na Angleško in v Nordijske države. S posebnim uspehom goji kvartet klasično, predvsem Mozartovo komorno glasbo. Tako bodo tudi v Ljubljani igrali poleg Mozartovega Lovskega kvarteta, Beethovnov kvartet v e-molu in Schubertov v d-molu. Koncert bo jutri v petek ob 20. uri v mali Filharmonični dvorani. Prodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Matice.

* O čelistu Enricu Mainardiju piše beograjska »Politika« o njegovem koncertu v aprilu 1936 med drugim naslednje: »Mainardij je velik umetnik, absoluten suveren na svojem krasnem instrumentu, katerega mojstrsko obvlada. Drugi listi pišejo zopet, da je Mainardij eden največjih instrumentalistov sedanje dobe sploh in spada v prvi najožji krog največjih svetovnih čelistov. Mainardijev koncert v Ljubljani bo v sredo, 3. novembra ob 20. uri v veliki Filharmonični dvorani. Prodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Matice.

* Vse ljubljanske in okoliške pevce vabimo na sodelovanje na grobovih na dan Vseh svetnikov. Vaje za ta nastop se vrše v petek ter v ponedeljek ob 10. uri v Hubadovih dvorani. Skupni zbor nastopi tudi na grobovih slovenskih skladateljev Jenka in Adamiča ter ravnatelja Hubada ob pol 15. uri, pred križem ob 15. uri ter na vojaških grobovih ob 15.45. Arhivarji naj prinese s seboj note, kakor je razvidno iz okrožnice Hubadove pevske župe.

* Pevski zbor Glasbene Matice ima prihodnji teden izjemna tri vaje in sicer torek, četrtek in petek. Drevi vaje odpade. Člane moškega zborja pa opozarjamo na jutrnjo vajo za nastop na Vseh svetnikov dan.

* Planinci-smučarji! Drevi ob 19.30 bo emuška telovadba v telovadnici II. drž. realne gimnazije na Poljanski cesti (Vhod iz Ciril-Metodevo ulice). Prijave še sprejema pisarna SPD, Aleksandrova cesta 4/I, tečajniki pa se morejo prijaviti tudi direktno v telovadnici. Vsak naj prinese s seboj telovadne čevlje.

* JNAK Edinstvo. Danes ob 17.45 bo v klubovem lokalu izreden članski sestanek. Zaradi važnega dnevnega reda je udeležba za vse člane strogo obvezna. — Odbor.

* V soboto, 6. novembra, vsi v Trgovski dom na VII. družabni večer primorskih akademikov. Koncert, ples, buffet.

* Venci, šopki, aranžmaji: Cvetličarna Ant. Baier, Pod Frančo.

* Glasbena akademija opozarja vse svoje članstvo in občinstvo na koncert »Ljubljanskega godalnega kvarteta«, katerega tvorijo profesorji L. Pfeifer (I. violina), F. Stanič (II. violina), V. Sušteršič (viola) in G. Müller (čelo). Na izbranem sporedu so skladbe Haydna, Ravela in Dvořaka, ki predstavljajo bisere svetovne kvartetne literature. Koncert bo 5. novembra v franciskanski dvorani. Vstopnice so v predprodaji in pasaji franciskanskega konvikta.

* Društvo »Tabora«. Drevi ob 20.30 bo na rednem članskem sestanku v kemični predavalnici realke (Vegova ul.) predaval g. prof. dr. Rudolf Kropivnik o temi: Prevrtna doba in ustanovitve nasledstvenih držav. Vabljeni vsi člani in prijatelji društva.

* Zanimivosti Pariza je naslov 5. letošnjemu predavanju esperantskega kluba. Predaval bo g. Deziderij Mizerit, svoja izvajanja pa ponazoril z lepimi skioptičnimi slikami. Predavanje bo danes, v četrtek, ob 20. v prostorih Kluba esperantistov, Cankarjevo nabrežje 7. Vabljeni vsi esperantisti in po njih vpeljani gostje.

* »Ljubljanski godalni kvartet«, ki si je pridobil v teku svojega umetniškega ustvarjanja sloves dovršene glasbene skulpture, bo koncertiral 5. novembra ob 20. v franciskanski dvorani. Vso našo kulturno javnost opozarjamo na ta izredni glasbeni dogodek.

* Na cesti Ig — Ljubljana, na odseku most čez Iso — šola na Barju, vozijo vozniki z Iga na napačni strani, tako da je nastal en smer ter za obe smeri vožnje. Na ta način se ognevo nasuti cesti. Ker se dogaja, da vozniki sploh niso pri svoji vpregi, temveč se rajši zadržujejo in ne pazijo na promet oziroma se sploh nečujejo na desno umakniti, prosijo zveza soferjev pristojno oblast, da poskusi na tej cesti za red v prometu ter s tem prepreči avtomobilske nezgode.

Iz Maribora

* Iz Ljudske univerze. Radi neprilicovane zadržanosti univ. prof. dr. A. Gosarja sta njegovi za danes in jutri v petek določeni predavanja preloženi na prihodnji teden in sicer 4. in 5. novembra.

* Zborovanje območnih učiteljev. V krčevinski žol je bil letošnji redni občni zbor sreskega učiteljskega društva Maribor levi brat, ki ga je ob lepi udeležbi vodil predsednik g. Mirko Vanda. Uvodne besede so bile povečane spominu prezidenta Osvooboditelja T. G. Masaryka ter 20 letnici smrti dr. J. E. Kreka. Letošnji

KINO MATICA
Premiera!
Tarzan, živali in piemena v pustolovskem vefilmu
TARZAN ZMAGOVALEO
Jonny Weissmüller

SLOGA
Premiera
veličastnega zgodovinskega vefilma
LORD NELSON
Nemški dialog! Rezervirajte si vstopnice!
Radi velike dolžine filma predstave ob delavnikih ob 16., 19. in 21.15 uri.

UNION
Veličasten pevski film
SAN FRANCISCO
Jeanette MacDonald — Clark Gable
Grandiozno filmsko delo z najlepšimi pevskimi partijami iz Traviate in Fausta, ki obenem prikazuje potresno katastrofo San Franciscu v letu 1906.
Film v nemškem jeziku.

Predstave v Matici in Unionu ob 16, 19,15 in 21.15 uri.

občni zbor je bil živ občak stanovske solidarnosti in pravilnega razumevanja programa JUU. Po predsedništvem izjavnem poročilu so sledila poročila ostalih društvenih funkcionarjev in sicer tajnika Šojme Janjka, blagajnika Rajka Avgustiniča ter predsednika nadzornega odbora g. Fruma Vekoslava. Na blagajnikovo željo je bil izvoljen nov blagajnik in sicer g. Roman Kosutnik. Dosedanji odbor je prejel za svoje vztrajno in požrtvovalno delo razrešnico in priznanje. Obmejno učiteljsko je sprejelo v svoj delovni načrt proučevanje naše vasi s posebnim ozirom na obmejno gospodarsko socialno situacijo. Ker je g. Vanda izvoljen za skupnega referenta za obmejno šolstvo, je bil za tukajšnjega sreskega poročevalca izvoljen g. Adam Sardoč. Vsi sklepi so bili soglasno sprejeti.

* Šahovske novice. Po štirnurni borbi med ptujskimi šahovskimi klubom in šahovskim odsekom pobrežke Slavije pri Novem svetu se je borba končala neodločno 4:4. Pomembni rezultati so bili: Kobljer (S): Monej 1:0, Prof. Gabrovšek (P): Reiter 1:0, Levčič (P): Onič 1:0, Schwab (P): Rupnik 1:0, Sirec (P): Sv. Desko 1:0, Rotman (S): Šostarič 1:0, Skoberne (S): Spat 1:0, V. Dasko (S): Kap. Zunkovič 1:0.

* Glavni kolodvor v ognju. V nedeljo 31. t. m. ob pol 10. uri bo na objektih tovrnega skladišča na glavnem kolodvoru velika jensenska gasilska vaja gasilske župe Maribor-mesto. Pri vaji bodo sodelovali gasilska četa Maribor mesto, četi delavnice in kurilnice državnih železnic ter gasilska četa Studenci. Tokrat je izbran kot požarni objekt glavni kolodvor s skladišči, da se preizkusi, koliko in kako bi bila najuspešnejša obramba v primeru resnične katastrofe in v kolikem času lahko prideta na kraj nesreče četi z vsem gasilskim orodjem iz delavnice in kurilnice s posebnim požarnim avtom. Vaja se bo vršila z najmodernejšimi aparati za gašenje s peno in aparati s kisikom. Voda se bo črpala iz hidrantov in tenderjev lokomotiv.

* Iz gledališča. Nocelj bo v gledališču slovesna proslava narodnega praznika bratske češkoslovske republike. Vprizori se »Opkova »Bela bolezen« in sicer za abonama D.

Iz Gornjega grada

* Požar. V torek zjutraj okrog 5 je plat zvana pri Sv. Petru v Gornji Radgoni naznanil požar. Goralo je gospodarsko poslopje Ropofove vinifirije v Hercegovčaku, ki je last firmo Clotar Bouvier v Gornji Radgoni. Gasilci so bili takoj na kraju nasreče ter jim je uspelo omejiti požar, še preden je zajel celo poslopje, v nevarnosti pa sta bili tudi dve hiši. Požar je bil podtakjen in je orožništvo požigalcu že na sledu.

* Pleskanje obmejnega mostu je potrebno tudi na jugoslovanski strani. Ker je železno ogrodje obmejnega mostu čez Muro po 8 letih pričelo rjaveti, je avstrijska deželna vlada dala ogradje na svoji strani prepleksati. Pol mosta je tako nanovo prepleksano. Ali ne sodite, da bi bilo to delo nujno potrebno tudi na naši strani?

* Gornjeradgonsko pokopališče dobiva sicer zadnje dni nekoliko lepše lice, kakršnega bi moralo imeti vse leto. Toda kupi trave in starih vencev ter kamenja okrog pokopališčne kapele in vhodnih vrat prav gotovo ne krasijo božje njive, ki bi vsakakor zaelužila nekoliko več pozornosti v pogledu oskrbovanja. Morda bi bilo tudi tukaj boljše, če bi to skrb prevzela v roke občinska uprava ali pa poseben odbor, kakor je to v drugih krajih.

Iz Ljutomera

* Zlata poroka. Pred kratkim sta slavila svojo zlato poroko ugledna zakonca Janez in Franciska Akerman v krogu družine in sorodnikov. Zenuju je zdaj 76 let, nevesti pa 74, oba sta še zrirava in krepka. G. Akerman je dolga leta izvrševal krojaško obrt, v zakonu z ženo Francisko iz rolnih Rajhove s Cvena se mu je rodilo 6 otrok, izmed katerih je umrl le eden. Jubilatoma — še na mnogega leta!

* Pospeševanje tujnega prometa? Ze več ko mesec dni teče iz greznice našega postojnega poslopja vsa nesnaga na cesto. Potniki, ki gredo po vozovnice, morajo preko smrdelce mlake, kar nikakor ni prijetno. Najbolj preprečuje kak kompetenčni konflikt že nujno potrebno izpraznitev greznice. Če že omenjamo to dubitežno privlačnost naše postaje, omenimo še tudi to, da bi bil zopet čas, da se nasuje pešpot ob dovozni cesti, da ne bodo potniki bredli po mlakah, ki jih zaradi bejajnega razsvetljave niti ne morejo videti.

* Nevhita. V nedeljo popoldne je privihrala velika nevihta z bliskom in gromom in silnim vetrom. Ploha se je viliha tako naglo in nepričakovano, da je presenetila še golobe, ki niso mogli odleteti s streh, ampak so ves čas čepeli tam, kjer jih je zalotilo. Druga ploha se je viliha precej pozno zvečer, ko je na Cvenu gorelo. Ker se je močno bliskalo, so bili mnogi mnenja, da je tam uarila strela. Vaja je spet zalila niže ležeča zemljišča.

Gospodarstvo

Uredba o veleblagovnicah

Z večeršnjim dnem je potekla veljavnost dotedanje uredbe o prepovedi ustanavljanja trgovinskih obratov velikega obsega. Naši trgovci so z nestrpnostjo pričakovali, kako se bo vprašanje veleblagovnic rešilo za bodočo. Z večerj smo poročali, da je bila sprejeta nova uredba o veleblagovnicah, ki v načelu dovoljuje ustanavljanje veleblagovnic v mestih z več nego 50.000 prebivalcev, šele po letu 1938. Nova uredba je bila večerj objavljena v »Službenih novinah« in je stopila takoj v veljavo.

Kakor je znano so trgovci zahtevali, da se veleblagovnice sploh prepovedajo. Ministrski svet pa ni osvojil tega stališča, in sicer iz razlogov, ki jih je navedel trgovinski minister dr. Vrbančič v svoji izjavi (glej večerj »Jutro«), češ da je samo obstoj veleblagovnic imel za posledico, da so se tudi v drugih trgovinah čez mnogih predmetov znižale in da morajo imeti masne konzumentov, zlasti v večjih mestih, možnost čim cenejšega nakupa najpotrebnejšega blaga. Minister dr. Vrbančič je nadalje poudaril v svoji izjavi, da občutijo trgovci in obrtniki še danes posledice težke gospodarske krize in ne morejo izdržati nenake borbe z izrazito kapitalističnimi podjetji, kakor so veleblagovnice. Zaradi tega je potrebno nasprotujoče si interese polagoma prilagoditi. Po novi uredbi bo od začetka leta 1939 dovoljenje ustanavljanja veleblagovnic z dovoljivo svoboda. Te dovolitve pa se bodo izdajale po svobodni oceni glede na splošne interese in stvarno potrebo. Do konca prihodnjega leta se torej ne bodo ustanovljale nove veleblagovnice in tudi ne bo dovoljeno povečanje že obstoječih veleblagovnic. Kot veleblagovnica pa se v bodoče smatra vsaka trgovina večjega obsega, ki prodaja blago, pripadajoče več nego trem trgovinskim strokam.

Veleblagovnica Ta-Ta dovoljena

Čl. 6 urede urejuje predvsem vprašanje veleblagovnic Ta-Ta. Znano je, da je bila ta veleblagovnica ustanovljena nezakonito, potem ko je bila že v veljavi uredba o prepovedi ustanavljanja veleblagovnic. Spor zaradi tega se vleče že več nego leto dni. Dokazano je bilo, da je podjetje Ta-Ta smatralo za veleblagovnico, izdana je bila tudi že določba, da se v smislu uredbe o prepovedi in ustanavljanju veleblagovnic prepove nadaljnje poslovanje te veleblagovnice, toda v zahtevni instanci je državni svet ta očitok razveljavil, in sicer ne iz stvarnih, temveč le iz formalnih razlogov. Nato se je postopanje proti veleblagovnici Ta-Ta pričelo iznova. V smislu dotedanje uredbe bi morala oblastva ponovno izdati prepoved veleblagovnic Ta-Ta, ki bi jo potrdili tudi državni svet, nakar bi morala veleblagovnica Ta-Ta svoje lokale zapreti.

Te vprašanje je sedaj z novo uredbi odstavljeno z dnevnega reda, kajti nova uredba določa v § 6, da dobe že obstoječe veleblagovnice, ki so s svojim poslovanjem že dejansko pričele, dovolitve po novi uredbi, morajo na v treh mesecih prilagoditi svoje poslovanje določbam nove uredbe (opustiti morajo trgovinski obrat in glasbene ter sične predvzitive) in predložiti svoja pooblastila s prijavo o sedanjem obsegu poslovanja.

Besedilo nove uredbe

Čl. 1. Trgovinski obrati velikega obsega lahko obratujejo samo na podlagi dovolitve po odstavku 1. točki 2., § 3. obrtnega zakona, ki jo izda ban. Na področju uprave mesta Beograda izdaja dovolitve minister za trgovino in industrijo. Dovolitve je potrebna tudi za otvoritev podružnic ali prodajalnic takih obratov, kakor tudi za prenos samih obratov, njihovih podružnic in prodajalnic v druge lokale.

Kot trgovinski obrati velikega obsega se smatra obrati, ki v večjem obsegu prodajo na mestu samem detajlno blago, pripadajoče po pravilu več nego trem trgovinskim strokam, in sicer na način, ki je običajen v veleblagovnicah, velikih magacinih, velikih bazarih in slično, bodisi, da se prodaja vrši v enem lokalu ali v več medsebojno vezanih ali nevezanih lokalih, ki so drug poleg drugega ali drug nad drugim.

Zaposlenost v posameznih gospodarskih panogah

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani objavlja k že znanim številkam o gibanju števila zavarovancev v mesecu septembru še podrobne podatke za posamezne gospodarske panoge. Poročali smo že, da je od avgusta do septembra število zavarovancev za manjost nazadovalo in sicer za 368 na 102.034. Podrobni pregled nam pove, da je bil sezonski padec nezaposlenosti v izrazito sezonskih panogah mnogo večji, kakor celotni padec; vendar pa stoji temu sezonskemu nazadovanju nasproti nadaljnje povečanje zaposlenosti v nekaterih drugih panogah. Število zavarovancev v industriji gradbenega materiala je padlo v septembru za 406, pri gradnjah nad zemljo za 157, pri gostinskih obratih pa zaradi konca turistične sezone kar za 428 (za 11%). Povečanje pa opažamo pri gradnji cest, železnice in vodnih zgradb za 209 (navzlic temu zaostajamo v tej stroki za lanskim letom). V čevljarstvu industriji se je število zavarovancev povečalo za 114, v manjšem obsegu pa v kovinski industriji, tekstilni industriji, oblačilni industriji itd.

Povečana zaposlenost v lesni stroki.

V primeru z lanskim septembrom je bilo letos skupno število zavarovancev za 10.721 večje. Od tega povečanja pa odpada 1/4 na gozdno žagarsko industrijo in 1/4 na tekstilno industrijo. V gozdno žagarski industriji se je v primeru z lanskim letom (sankcije) število zaposlenih delavcev povečalo za 2581 (za skoro 44%), na 8591. Vrhu tega je zaposlenost v industriji za predelovanje lesa narasla v primeru z lanskim letom za 247 (za skoro 7%) na 3857.

Gradbene stroke

Navzlic nazadovanju v septembru je zaposlenost v gradbenih strokah, razen pri gradnjah železnice, precej večja nego je bila lani. Tako je zaposlenost pri gradnjah nad zemljo narasla v primeru z lanskim septembrom za 2104 ali 28,7% in v primeru z predlanskim letom za 4339 ali za 85%; letos je bilo v septembru v tej stroki zaposlenih 9436 delavcev nasproti 7332

Čl. 2. V dovolitvi za trgovinski obrat velikega obsega se morajo označiti predmeti (strobe), s katerimi se v obratu trguje; označen mora biti lokal, odnosno lokali, v katerih se obrat vrši. Za vsako razširjenost obrata na nove stroke, kakor tudi za vsako razširjenost lokalov ali priključitev novih lokalov je potrebna nova dovolitve.

Čl. 3. (1) Dovolitve za izvrševanje trgovinskih obratov velikega obsega, njihovih podružnic in prodajalnic se lahko izdajajo samo osebam, ki poleg splošnih pogojev po določbah obrtnega zakona izpolnjujejo tudi pogoje odtavka prvega in drugega § 61 obrtnega zakona (op. ur.: Dovolitve se sme torej dati samo osebi, ki je zanesljiva in izpolnjuje pogoje za ustanavljanje obrata, ki ni pod varuštvo ali v konkurno, ki ni v sodni preiskavi zaradi zločinov ali prestopka storjenega iz koristiljublja ali zoper javno moralo ali po zakonu o zaščiti javne varnosti in reda, nadalje osebi, ki je v preiskovalnem zaporu zaradi kateregakoli kaznivlega dejanja ali je osojena a sodno razsodbo zaradi kaznivlega dejanja, dokler ne prebije kazni, nadalje osebi zoper katero se vodi preiskava zaradi tihotapstva ali je obsojena zaradi tihotapstva, dokler kazni ne prebije).

(2) Dovolitve se bodo izdajale po svobodni oceni z ozirom na splošne interese in po stvarni potrebi mesta in kraja, v katerem se naj obrat vrši.

(3) Dovolitve se ne bodo izdajale v mestih z manj nego 50.000 prebivalcev. To velja tudi za podružnice in prodajalnice.

Čl. 4. V trgovinskih obratih velikega obsega je prepovedano izvrševanje gostinskega obrata ne glede na to, ali se ta obrat vodi na ime lastnika trgovinskega obrata velikega obsega ali na ime kake druge osebe, če je ta obrat v lokalu ali v zvezi z lokalom trgovinskega obrata velikega obsega. Prav tako je prepovedano v teh obratih prirejati glasbene, kinematografske in druge predvzitive.

Čl. 5. Dovolitve po čl. 1 in po čl. 2 te uredbe se ne bodo izdajale do 31. decembra 1938.

Čl. 6. (1) Obstoječi trgovinski obrati velikega obsega, ki so s poslovanjem dejansko pričeli in svojega poslovanja iz kakršnikoli razlogov do uveljavljanja te uredbe niso prekinili, morajo v teku treh mesecev po uveljavljanju te uredbe svoje poslovanje prilagoditi predpisom te uredbe. V istem roku so dolžni, da prvostopni upravni oblastvi predložijo pooblastilo odceno pooblastila, na osnovi katerih obratujejo, nadalje so dolžni prijaviti po strokah predmete, s katerimi dejansko trgujejo, in označiti lokale, v katerih obratujejo. Prvostopna upravna oblast bo preučila točnost teh podatkov, pa bo na tej osnovi zamenjala dotedanja pooblastila z dovoljivo po tej uredbi. Zamenjava pooblastil z dovoljivo ni podvržena taksi.

(2) Z dnem uveljavljanja te uredbe izgube veljavo pooblastila, izdana za trgovinske obrate velikega obsega, ki do dne uveljavljanja te uredbe niso pričeli poslovati, ali so zaradi kateregakoli razloga svoje poslovanje prekinili. Če pa je postopanje za izdajo takih pooblastil še v teku, se ima ustaviti.

Čl. 7. (1) Prestopki proti odredbam te uredbe se kaznujejo kot prekrški po § 399 zakona o obrtih.

(2) Če se v kazenski razsodbi izreče prepoved obratovanja, lahko oblastvo izvrši prepoved tudi s prisilno zatvoritvijo lokalov.

(3) V primeru, da se s kazensko razsodbo ugotovi, da se v trgovinskem obratu velikega obsega prodaja blago, čigar prodaja je po tej uredbi prepovedana, se blago zaplani in na stroške in za račun lastnika obrata proda, če lastnik obrata v določenem roku blago sam ne odstrani iz obrata.

Čl. 8. Ta uredba stoni v veljavo z dnem objave v »Službenih novinah«. Z uveljavljanjem te uredbe preneha veljati odredba § 140 odstavka 3. zakona o obrtih. (Op. ur.: Odstavek 3. § 140. obrtnega zakona se glasi: Če se prijavi izvrševanje obrata velikega obsega brez podrobnejše označbe vrste blaga in stroke, se sme tržiti z vsemi predmeti prostega prometa, razven s predmeti, za katere je potrebna dovolitve).

Edino v Češkoslovaško je bilo dovoljeno plačevati premije za zavarovanje predmetov, in to na recipročni podlagi. Sedaj je Narodna banka izdala odlok (okrožnico dev. št. 70/1937), po katerem po medsebojnem sporazumu z Italijo do nadaljnjega dovoljuje plačevanje premij v Italiji za zavarovanje in pozavarovanje, ki jih fizične ali pravne osebe v Jugoslaviji dolgujejo fizičnim ali pravnim osebam v Italiji.

— Novčanice po 100 Din. Narodna banka objavlja, da bo s 1. novembrom dala v promet novčanice po 100 Din, ki se razlikujejo od dotedanih po tem, da je v filigranu lik blagopolkovega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja, medtem ko je pri dotedanih novčanicah v filigranu upodobljen lik kneza Miloša.

— Izvojni presežek pšenice in koruze. Po cenitvah v izvoznih krogih znaša izvojni presežek pšenice od letošnje letine okrog 25.000 vagonov (medtem ko je višek lanske letine dosegel 60.000 vagonov). Izvojni presežek v koruzi pa znaša letos 85.000 vagonov, skupaj z ostankom iz lanskega leta pa bomo imeli za izvoz okrog 90.000 vagonov. Vrednost letošnje izvozne presežke pšenice in koruze znaša okrog 1400 milijonov Din.

— Zasedanje delegacije borz v Ljubljani. Delegacija borz kraljevine Jugoslavije bo zasedala 29. in 30. t. m. v Ljubljani. Na dnevnem redu tega zasedanja so med drugim naslednja važna vprašanja: ugotovitev generalnih tipov za moko letošnje žetve; kotiranje 3% obveznic za likvidacijo kmečkih dolgov na domačih borzah; vprašanje izvoza koruze v Avstrijo; končna odobritev določb o miksed koruzi; spremembe statutarnih določb o poslovanju izven borze in o pristojnosti borznega razsodišča; vprašanje olajšav za uporabo telefona od strani borz, borznih posrednikov in komitentov v času borznih sestankov; referat o pridelku koruze in o ukrepih, ki so potrebni v zvezi z izvozom; dostavljenje borznih razsodnih davčnih uravnam in obdajenje prisojenih obresti (referat ljubljanske borze); dopolnilna pravilnika o borznih razsodiščih glede izdajanja pismenih razsodnih glede na § 257. civilno-pravdnega postopka (referat ljubljanske borze).

— Poravnalo postopanje je uvedeno o imovini Ferda Dragarja, trgovca z mešanim blagom v Hrastniku (poravnalni upravnik dr. Fran Roš, odv. v Laškem, poravnalni narok pri sreskem sodišču v Laškem 20. nov. ob 9. prijavi rok do 15. nov.) in o imovini Bogoljuba Kosija, trgovca v Kočevju (poravnalni upravnik dr. Rihard Rom, odv. v Kočevju; poravnalni narok 24. nov. ob pol 11., prijavi rok do 10. nov.).

Borze

27. oktobra
Na ljubljanski borzi so se danes avstrijski šilingi v privatnem kringu trgovevali po 8.83. V zagrebškem privatnem kringu je bil promet v avstrijskih šilingih prav tako po 8.83 (v Beogradu po 8.80), nadalje v angleških funtih po 238 in v grških bonih po 29.75. Nemški klinkirski čeki stanejo v Ljubljani, Beogradu in Zagrebu nespremenjeno 13.90, za konec novembra pa v Zagrebu 13.7150 in za 15. december 13.65.

Na zagrebškem efektivnem tržišču se je vojna škoda pri čvrsti tendenci trgovala po 419 in 421 (v Beogradu je bil promet po 419), v ostalih državnih vrednotah pa ni bilo zaključkov.

Čari sončne jeseni na Jadranu

V Trogiru zdaj bujno uspeva povrtina

Vlak hiti čez pusto kraško planoto. V tej pokrajini je res težko določiti letni čas: saj je skoro vse golo, letos pa še precej zeleni zaradi deževja. Na drevu tudi ne vidiš jeseni: večina drevoja je odeta v zimzelene plašče, ki vse leto le daleč spreminijo obliko in barvo. Tam daleč za sivino se pokaže naenkrat modrina, ki se širi od trenutka do trenutka. Iz več ust se zaslišijo vzkliki: »Morje, naše morje!« In čim bliže prihajamo, tem jasnejša je modrina, v katero je ostro zarezana velika, topla, zlata črta. Črta se širi, se razteza, se giblje z milijoni drobnih gibljajev. In že smo na obali. O, kako je tu prijetno, vprav sedaj jeseni. Pri nas v planinah se tupačim že skuša uveljavljati zima. Alpe so bile parkrat zasažene zelo nizko. V dolinah in ravninah je v hladnih jutrih vse posebrečno od slane, gozdovi so zlati in le še sanjajo o davnem poletju. Posamezna drevesa obupno iztezajo gole roke v jesen. Po vrhovih umira zadnje cvetje. Tu na obali Jadrana pa je toplo, tako toplo, kakor pri nas poleti. Zeleni so stari borovci, zelene so ogromne palme, ki ti vzbujajo občutek da si prišel v začarano deželo.

Kdor pa pozna Jadran tudi poleti, ve in čuti, da je tudi tukaj jesen. Na obali je za nas tujce še vedno toplo: saj kaže živo srebro v sencih 18 nad ničlo. Domačini pa tega nečute občutiti. Zaviti hodijo v jesenske plašče in nekatere ženske razkazujejo celo novo zimsko modo. Okoli vratu jih dušijo kosmata lisčija in druga krzna. Le mladina je še sveža in noče verjeti, da je jesen, dokler jo res ne občuti. Da je jesen na Jadranu, pričajo tudi pomorščaki, ki leže zlekneni, kar brez suknjičev, kakor martinčki na razgretih kamenitih ploščah. Uspava jih lahen ritem valčkov, ki prijetno pljuskajo ob stranice starih jadrnic, privezanih na obrežnih stebrih.

Da je res jesen, pa občutiš tudi kot tujec, ko prideš izven mesta, v kopalnišče. Priroda sicer tudi tu ne kaže kake posebne spremembe. Nekoliko porumeneli so ogromni topoli; redko drevice, ki mu v tem kraju odpade listje. Toda tišina, ki sedaj tu vlada, ti najbolj prepričevalno šepče, da je tudi na Jadranu jesen. Poleti je tako živahno na obali; v vročem obrežnem parku se greje več sto ljudi, vse je živo ob vodi in v njej. Krik in smeh, pomšana z akordi godbe se razlegata po obrežnih alejah in onemavata na širni morsk gladini. Sedaj pa je vse tako tiho, tako mirno, kako tiho hrepenenje za nečim neskončno lepim, kar je žal prehitro minilo.

In prav to je najlepše ob jesenskem obisku Jadrana.

Izven kopalnišča pripovedujejo o jeseni obrani vinogradov. Zelo skrbno so obrani; ostalo je nekaj slabih grozdov, z drobnimi jagodjicami, ki jih zdaj obirajo naši severnejši prijatelji, drobni lisčki in čiški. Prileteli so iz gozdov, zdaj pa se klajijo po obali uživajo prijetnosti in sladkosti Jadrana. Prav tako skrbno so obrana smokvova drevesa. Le kak slab sadež je ostal na veji.

Posebno zanimiva je zdaj priroda v okolici Trogira, kjer je nakopičena starodavna

DEVIZE
Ljubljana, Amsterdam 2391.35—2405.95
Berlin 1735.53 — 1749.41, Bruselj 729.45
— 734.51, Curih 996.45 — 1008.52, London 213.75 — 215.81, Newyork 4291.60 — 4327.91, Pariz 143.97 — 145.41, Praga 151.33 — 152.43, Trst 226.75 — 229.83.
Curih, Beograd 10, Pariz 14.4450, London 21.48, Newyork 433.75, Bruselj 73.20, Milan 22.83, Amsterdam 239.87, Berlin 174.25, Dunaj 20.25, Stockholm 110.75, Kjöbenhavn 95.90, Praga 15.19, Versava 81.90, Budimpešta 86.25, Atene 3.95.

EFEKTI
Zagreb, Državne vrednote: Vojna škoda 419 — 421, za dec., Jan. 418 den., 4% agrarne 53.50 den., 4% severne agrarne 53 den., 6% beguške 77.50 den., 6% dalm. agrarne 76 den., 7% invest. 94 den., 7% Drž. hip. banka 100.75 den., 7% Blair 85 den., 8% Blair 94 — 96; delnice: Narodna banka 7500 den., PAB 210 den., Trboveljska 222 — 230, Narodna šumska 20 bl., Gutmann 45 — 50, Šečerača Ostjek 150 — 170, Dubrovačka 420 — 435, Oceania 275 den., Jadranska 405 — 435.

Beograd, Vojna škoda 418.50 — 419.50 (419), za dec. 417.50—418 (417—417.50), 4% severne agrarne 54 den., 6% beguške 78.25—78.75, 6% dalm. agrarne 76.25 den. (76.25), 7% invest. 94.50 den., 7% Drž. hip. banka 100.25 — 101, 7% Blair 85—86, 8% Blair 94.25 — 95, Narodna banka 7500 — 7600 (7550), PAB 212 — 215.50.

Blagovna tržišča

ZITO
+ Chicago, 27. oktobra. Začetni tečaji: pšenica: za dec. 98.50, za maj 98, za julij 93; koruza: za dec. 58.25, za maj 59.875.
+ Winnipeg, 27. oktobra. Začetni tečaji: pšenica: za okt. 123, za dec. 120.125.
+ Novosadska blagovna borza (27. t. m.). Tendence nespremenjena. Pšenica (78/79 kg): banka 175 — 177, banatska 173 — 179, baška ladja Tisa 180 — 182, ladja Bezej 179 — 181; sremeska 77/78 kg 174 — 176; slavonska 77/78 kg 175 — 177. Kuruza: banka in sremeska 105 — 107; banatska 102 — 104. Oves: baški, sremeski in slavonski 126 — 128. Riž: baška 164 — 166. Ječmen: baški in sremeski 63/64 kg 130 — 132.50. Moka: banka in sremeska 100 — 102.50 — 267.50 — 27.50; +2: 247.50 — 257.50; +5: 237.50 — 237.50; +6: 207.50 — 217.50; +7: 167.50 — 177.50; +8: 127.50 — 132.50. Otrubi: baški, sremeski in banatski v vrečah 98 — 100. Fižol: baški beli, brez vez 202 — 204.

BOMBAZ

+ Liverpool, 26. oktobra. Tendence stalna. Zaključni tečaji: za okt. 4.60 (prejšnji dan 4.55), za dec. 4.67 (4.62), za maj 4.76 (4.71).
+ Newyork, 26. oktobra. Tendence stalna. Zaključni tečaji: za nov. 8.16 (8.17), za dec. 8.13 (8.14), za maj 8.08 (8.08).

ZIVINA

+ Na torkov živinski sejem v Mariboru dne 26. t. m. je bilo prignanih 15 konj, 10 bikov, 100 volov, 480 krav in 22 telet. Povprečne provaljne cene so bile naslednje: debeli voli od 4.60 do 6 Din, poldebeli 3.75 — 5.50, piemenski voli 3.40 — 4.75, bikji za klanje 3.50 — 5, klavne krave debele 4 — 4.75, piemenske krave 3.25 — 4, krave za klobasarije 2.25 — 3.60, molzne krave 3.25 — 4, breje krave 3.10 — 3.60, mlada živecna 4 — 5.50, teleta 5 do 6.75. Prodanih je bilo 388 komadov.

NEMOGOČE!

toda z Bronhi BORBOM
preprečiti KAŠELJ
MOGOČE JE!

Gospodski ulici so dospeli že do vrha. Manjka ji le še strešno pokrivalo.

Po mestu »Flikajo« na mnogih krajih nekatere odprtine na hodnikih, ki jih zmoza asfaltirajo. Zalili so jih nekaj že v Knaflijevi, Wolfovi ulici in na Kongresnem trgu.

V Kotkovi ulici, ki se steka iz Slomske ulice proti Masarykovi cesti, je zgradil stavbenik Ivan Bricej več modernih stanovanjskih hiš. Prvi dve je odkupil Pokojninski zavod. V št. 15. je osem dvosobnih, v št. 17. pa so štiri trisobna stanovanja. Istotam je podjetje Bricej zidalo veletrogovcu Avgustu Volku z Resljeve ceste dve stanovanjski hiši s 25 stanovanji, med njimi nekaj manjših. Vogalni trinadstropni hiši ob Slomski in v Kotkovi ulici sta lastnika Ivan Bricej in Fr. Kregar. Ondi je 20 stanovanj, ki bodo uporabna prihodnje leto, hiša pa bo dograjena še pred letošnjo zimo.

Štiri stare stanovanjske hiše tovarne »Indus« so na novo preplekane. — Pod Golovcem v bližini Westrove posvetna nad Hradskega vasjo se na sončnem gričku dviga nova stavba in je tako ondi že obstoječa hiša dobila mejaša.

Na Gallusovem nabrežju ob hišah št. 37., 39., 41. in 43. pripravljajo razdrapan hodnik in polagajo nanj kamnite plošče. Ta hodnik so deloma dvignili, deloma ga znižali za laagodnejšo hojo pešcem.

K drugi otvoritvi emigrantskega doma

Pred meseci je izstopilo iz emigrantskega društva Tabora okrog sto članov, primorskih rojakov. Iz njihovih vrst smo prejeli s prošnjo za objavo naslednji dopis:

Naznanila društva Tabora o otvoritvi društvenega prenočišča so bila sestavljena tako, da bi mogli nepoučen čitatelj dobiti vtis, kakor da se prenočišče šele sedaj odprta ali se vsaj odprava v znatno povečani sestavi. To nas sili, da damo javnosti nekatera pojasnila in jo pravilno poučimo. Kakor pa smo bili v svoji borbi vedno lojalni, smo tudi z objavo teh pripomb počakali, dokler ni bila nova »otvoritev« pri kraju.

Podlaga društvu Taboru je že pred sedmimi leti dal mešani pevski zbor, ki ga je ustanovil in vse do avgusta 1936 vodil g. Fran Venturini. Organiziral je okrog 80 uspešnih nastopov, med njimi več samostojnih koncertov. Razmere v društvu so ga lani prisilile, da je vodstvo zbora odložil.

Gradnja emigrantskega prenočišča spada v dobo najhujših gospodarske stiske. Če pri tem še vpoštevamo, da je bilo društvo takrat javnosti še neznamo, moramo tem višje ceniti pogum, vztrajnost in uspehe tedanjega odbora. Ustanovitev Tabora je namreč sprejela primorska javnost z mešanimi občutki in potrebni so bili vztrajni napori, da se je preprčila o njega nujni potrebi. Z zgraditvijo prenočišča l. 1933. pa se je mnenje o društvu bistveno spremenilo. O Božiču 1935 je bilo prenočišče zgrajeno že kot enonadstropna stavba in se je vanj že tedaj nastanilo do 90 brezposelnih. Ti in poleg njih še okrog 30 drugih brezposelnih emigrantov so dobivali brezplačno dvakrat na dan toplo hrano. Prenočiče je torej že takrat popolnoma služilo svojem namenu, vsa nadaljnja dopolnila, o katerih so govorila naznanila o novi »otvoritvi«, so za prenočišče sicer koristna in potrebna, niso pa bistvena. Izdatki prejšnjih odborov za gradnjo, opremo in prehrano gredo v stotisoče. Samo v poslovnem letu 1935/36 je imelo društvo 310.000 Din prometa, pri čemer niso všteta darila v blagu in materialu.

Društvu se je takrat tudi posrečilo, da si je pridobilo zaupanje mednarodne ustanove za pomoč beguncem v Parizu. Prejelo je od nje izdatno podporo za svoje socialne naloge. Podpirali so ga tudi drugi uvaževani krogi, med podporniki pa ni bilo zveze emigrantskih društev.

Ali je po vsem navedenem ponovno slovesno odprtje prenočišča bilo potrebno in umestno, je stvar okusa. Dejansko je bilo odprtje že tedaj, ko so se delavci, ki so ga idealno vsmo gradili, vselili v njegove kletne prostore, nad katerimi je komaj bila vlteta betonska plošča. V januarju 1933 so se brezdomci lahko vselili že v pritlične prostore. Zadnja dva odpora samo nadaljujeta v neprimerno lažjih okoliščinah socialno delo, katerega trdne temelje so v težavnejših razmerah položili prejšnji odbori.

Zaradi ostrih napadov ki so jih naprili v poslovnem letu 1935/36 proti njemu nekateri člani, stari odbor ni več kandidiral, čeprav je užival zaupanje večine lojalnega članstva. Prepustil je vodstvo drugim in je lani izročil novemu odboru poleg društvenega prenočišča dobro opremljeno društveno pisarno, stalne pevske in predavalne prostore, klavir, pisalni stroj, itd. Dogodki pred letošnjim običnim zborom in na njem so razmere tako zaostriili, da je okrog sto članov v znak protesta izstopilo iz društva, med njimi korporativno tudi ves bivši odbor iz l. 1935/36. Čim se bodo razmere v društvu temeljito izboljšale, se bodo vsi ti gotovo vrnili vanj. Kljub zagotovilom novega vodstva, da bo društvo nastopilo nova pota in na osnovi nekakih novih smernic doseglo večji razmah, moramo ugotoviti, da se to še ni zgodilo ne na socialnem, ne na kulturnem in še manj na tolko poudarjanem propagandnem polju.

Ves ta razvoj dogodkov in vsebina v uvodu omenjenih člankov dokazujeta, da je bil izstop članov iz društva moralno utemeljen.

Gradbeno gibanje v Ljubljani

Ljubljana, 27. oktobra.
Stavbenik Ivan Bricej prenavlja pročelje spodnjega dela palače trgovske in obrtne zbornice na vogalu Knaflijeve in Beethovne ulice št. 10 — Veletvrdka Bata gradi na svojem dvoriščnem prostoru zadaj Selenburgove ulice moderno poslopje za kino. Izkopan je že temelj in betonirane so podprtilične kletne ubikacije. — Pri banki »Slaviji«, vogal Tyršev in Gajev ulice, kopljejo še vedno globoke temelje in razvažajo številni vozniški odvisno zemljo na vse strani. — Na stavbi hotela »Slon« so prtilični, trgovski betonski stebri opaženi in zaliti. Istotako je opažiti nekaj opaženih stebrov v prvem nadstropju. Razvidna je že novo razširjena Franciskanska ulica, ki bo za cela dva metra širša od sedanj. Orijaški žerjav imenito služi pri gradnji z dviganjem in donajanjem različnega materiala. — Reprezentativna Mayerjeva trgovska hiša na Marijiinem trgu št. 8 bo še ta mesec dograjena do vrha in bo do skoro gotovo že v pričetku meseca novembra postavili tej palači tudi ostrešje. Podoba je že sedaj, da bo to najlepša in najmodernejša stavba v vsej okolici. — Pri univerzitetni knjižnici v Vegovi in

Prijetno breme

Ob pristanku na letališču Lypnpe (grofija Kentska) so dvignili letalko Joano Battenovno, ki je dosegla nov rekord na progi Avstralija—Anglija, na rame in jo nosil po aerodromu

Položaj na Kitajskem

Japonci se bodo ustavili ob Rumeni reki?

V prvih desetih tednih, od kar se je pričela vojna, so Japonske čete opravile 800 km in nadzirajo sedaj obe veliki provinci Čahar in Suijuan. Še krajši pohod v pravi Kitajski jim je dal v oblast provinco Ho-pej. Šansi, ki ima velikansko bogastvo zemeljskih zakladov, se jim še upira, toda istočasno ga napadajo s severa in juga.

Provinca Šantung, v kateri se je rodil Konfucij, predstavlja še uganko. Nje prevežani in žilavi guverner, general Hanfuču, ima dozdevno namen, da bi jo branil in je mobiliziral svoje vojne sile. Čudno pa je, da Japonci pristanišča Cingtava, edinega kitajskega pristanišča severno od Sanghaja, doslej še niso napadli ali ga blokirali, čeprav bi bil za njihovo vojno brodovje vsega upoštevanja vredna opora. Cingtav spada pod Hanfučujevo oblast.

Usoda Šantunga je odvisna od tega, dali se bodo Japonci odločili prekoračiti Rumeno reko v smeri proti jugu. Vojaški uspehi imajo v sebi sicer vedno tendenco, da zmagovalčeve smotre razširijo, toda celo v Tokiju lahko slišiš izjave, da se bodo Japonci ob naravni barieri Rumene reke za danes ustavili. To bi bilo sicer umljivo, kajti železnica premostuje Rumeno reko samo na dveh mestih, ki ležita 400 km vsakebi, reka sama je nekoliko krat širša od Temze pri Londonu. Lahko

si predstavljamo, kaj pomeni za moderno vojsko z vso opremo prehod čez takšno reko. Kitajci imajo tu silno močno odporno črto.

Največjo nevarnost predstavlja za Japonce morebitni nastop Rusije, toda kakor kaže, se Japonci te nevarnosti trenutno ne boje posebno. V Notranji Mongolski je princ Tevang mobiliziral svoje konjeniške oddelke proti Kitajski pod geslom obnove velikih Džingiskanovih časov. Tevang upa, da bo njegova notranjemongolska država predstavljala privlačnost za Mongole, ki živijo v Zunanji Mongolski pod sovjetkim gospodvom. Na vsak način pomeni njegov nastop važen odklonilni manever za morebitne sovjetske intervencijske želje. Razen tega nadzirajo Japonci Paotov, važno železniško postajo južno od transbirske proge ob Bajkalu in tam loči njihove sprednje straže še 1100 km širok pas step in puščav od boljševiskih vojnih sil. Neposredne ruske pomoči napadeni Kitajski se Japoncem v tem položaju torej ne bi bilo bati.

Smrt ritmojstra Strunka

Eden najpopularnejših novinarjev sodobne Nemčije

Iz Berlina so poročali, da je v dvoboju padel zunanje politični in vojni poročevalec lista »Völkischer Beobachter«, upokojeni ritmojster in vodja narodno socialističnega zaščitnega oddelka, Roland E. Strunk.

Strunk je izhajal iz Avstrije. Kakor piše »Völkischer Beobachter«, je po svojem nedavnem povratku iz Indije in z manevrov državne obrambe zašel v položaj, ki ga je silil, da nastopi proti človeku, ki je škodoval njegovi časti in časti njegove družine, z orožjem v roki. V dvoboju je potem padel, njegovega nasprotnika pa so zaprli v trdnjasko ječo.

Sodna zaščita pred ljubeznijo

Londonski zdravnik se ne more ubraniti vsiljive bolniške strežnice

Nekemu mlademu londonskemu zdravniku so priporočili neko bolniško strežnico, češ da je posebno sposobna. V nekem zelo resnem bolezenskem primeru jo je preizkusil in se prepričal, da dela ženska res vestno ter z veliko ljubeznijo za svoj poklic. Zato jo je še

v raznih drugih težkih primerih pozval na pomoč in jo je priporočil še drugim zdravnikom.

Kmalu pa se je moral prepričati, da si je bolniška strežnica upoštevanje, ki ga je izkazoval njenemu delu, razlagala drugače. Menila je namreč, da se osebno zanima zanjo in da se ji samo iz plašnosti boji priznati ljubezen. Ker je bila v zdravniku sama hudo zaljubljena, se ji je videlo povsem naravno, da je nanj prežala, da je večkrat pripravila kakšno srečanje in da mu je na zadnje sama priznavala svojo ljubezen.

Sploščka je zdravnik njene ljubezenske izpovedi zavrčal z vso prijaznostjo, ker mu pa ni dala miru in ga je končno »o večkrat na dan klicala na telefon, da mu zagotovi svojo ljubezen, si ni vedel druge pomoči, nego da se je zatekel na sodnijo. Sodniki sedaj premišlujejo, kako bi ga rešili zasledovanja lepe bolniške strežnice.

Brez skrbi

za Vaše perilo. Lepo in čisto bo oprano, ako ga boste prali s

PERION

pralnim praškom. — Poizkusite in uporabljali ga boste vedno!

Francova vojska je vkorakala

Kako so čete generala Franca zasedle Gijon potem, ko se je umaknila vojska valencijske vlade

Poskusne bombe — iz moke

Močno brodovje ameriške zračne sile, sestojede iz kakšni 100 aparatov, med njimi 30 težkih bombnikov, je izvršilo prve manevre nad New Yorkom. Šlo je za to, da preizkusijo, kako bi bilo, če bi sovražnik napadel metropolo s strani Atlantskega oceana.

Letalci so namesto bomb metali vreče z moko, ki so se ob udarcu na tla razpočile in markirale zadetek s svojim belim oblakom. Ko so letala odvrгла že kakšnih 500 takšnih »bomb«, se je izkazalo, da obrambni ukrepi, ki jih je organizirala ameriška vojna mornarica s pomočjo največjih motornih ladij za obrambo proti zračnim napadom, ne dajejo nobenega jamstva, da bi letalski napad v resnem primeru ne uspel.

Miss Finska — evropska kraljica lepote

Iz Constantine v Alžiru poročajo, da so tam finsko lepoto kraljico izvolili za lepoto kraljico Evrope. Izvolitev se je izvršila v okviru slavnostne predstave v mestni kazini.

Bomba za gašenje požara

Mr. J. Dunean, bivši gasilski stotnik iz Londona se že precej dolgo ukvarja s sestavljanjem bombe, ki vsebuje pline za gašenje ognja. Njegova zamisel je, da bi takšne bombe metali iz zraka na gorišče

Po padcu Gijona

Je pripeljala ladja valencijske vlade »Cervantes« mnogo mlilčnikov na francoska tla. Francozi so jih seveda takoj razorožili

Sinji angel mora zgoreti!

Ker Marlena Dietrichova ni simpatizerka z rjavim režimom...

Kakor poročajo iz Skandinavske, so dobile vse tamkajšnje izposojevalnice filmov nalog, naj pošljejo vse nemške filme, ki so nastali pred ustanovitvijo Tretjega carstva, v Berlin, kjer jih bodo sežgali. Sežgali bodo vse filme, v katerih so sodelovali nearijski igralci in režiserji, razen tega tudi vse filme z Marleno Dietrichovo, čeprav je to hči pruskega stotnika Eduarda von Loscha in se lahko vsak trenutek izkaže, da je nje arijski izvor neoporečen.

V Skandinaviji se baš mudi igralec Emil Jannings, ki je igral v »Sinjem angelu«, najslavnejšem filmu lepe Marlene, kakor znano glavno moško ulogo. Seveda so ga vprašali, zakaj nameravajo v Berlinu sežgati Marlenine filme. Odrnil je, da jih bodo vzeli iz prometa zavoljo njih »tehničnih nedostatkov«. Stvar pa je malo drugačna, nego si upa Jannings priznati.

Ko je narodno socialistični režim pripravil Maxa Reinhardta, Elisabetho Bergnerjevo, Fritz Kortnerja in stotine drugih igralcev ter režiserjev, do tega, da so zavoljo svojega nearijskega pokolenja ali zavoljo svojega političnega naziranja odpotovali v tujino, se je trudil, da bi Jannings in Dietrichova spravil iz Amerike domov. Kar se tiče Janningsa, mu je to uspelo, Dietrichova pa je ostala rajši zunaj. Sedaj se je celo še odločila, da postane ameriška državljanka in je izrekla nekoli-

ko neprijetnih resnic glede prošulega organizatorja antisemitske in antikrščanske hitlerjevske propagande Julija Streicherja. Zato jo je režim zapisal v črni seznam in zato bo tudi »Sinji angel« za vselej izginil s filmskega platna...

Brat ge. Curiejeve umrl

V Varšavi je umrl brat slavite soodriteljice radija, gospe Curiejeve, dr. Josef Siedekowski. Bil je izvrsten internist in primarij v eni izmed največjih varšavskih bolnišnic. Učeval je 74 let. V prostem času se je pokojnik bavil tudi s književnostjo ter je prevedel v poljščino več Shakespeareovih dram in tragedij. Prevajal pa je tudi ruske pisatelje.

Čansuliang umorjen?

Kakor poročajo iz Tientsina, je bil maršal Čansuliang, ki je bil svojčas ujel maršala Čangkajska, proti koncu septembra usmrčen. Njegovo glavo je zahteval vrhovni poveljnik kitajske vojske proti Japoncem.

Za pokrivalom v smrt

V Carigradu je te dni odnesel veter 74 letnemu frančiškanku italijanske narodnosti, Tostiju pokrivalo. Pater je tekkel za pokrivalom misleč, da ga bo prestregel, pri tem pa je padel v morje in utonil.

V gosteh pri kancelarju Hitlerju

Windsorski vojvoda s soprogo je obiskal zadnje dni nemškega državnega kancelarja v Berchtesgadenu in se je razgovarjal z njim dve uri in pol

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Zaničevani napadalec

Usoda Mac Mahona, atentatorja na odstopivšega angleškega kralja

Na mizi angleškega kralja leži že nekoliko dni čudna prošnja. Neki možakar bi si rad spremenil ime, ker ga vse angleško ljudstvo prezira, ker mu noben hišni lastnik ne da stanovanja, ker mu not-en poslovni človek ničesar ne proda, ker mu nič ne odgovori, če ga kaj vpraša in ker noče nihče svojih otrok z njegovimi otroki pošiljati v šolo. Vsak Anglež pozna ime tega moža, to je George Andrew McMahon in pred letom dni je bil središče velikega procesa, v katerem so ga obtožili, da je izvršil atentat na kralja Edvarda VIII., sedanjega vojvodo Windsorskega.

Pri neki paradi, ko je kralj Edvard VIII. jahal skozi londonske ulice, se je zgodil ta razburljiv dogodek. Neki gledalec je zagnal samokres, o katerem se je pa pozneje izkazalo, da ni bil nabit, pred kraljevega konja. Mož so aretirali in so ga postavili pred sodnika. Izkazal se je za neškodljivega kverlanta, ki je hotel vladarja na ta nemumni način orozoriti na svoj položaj. Res ga niso obsodili zavoljo atentata, temveč zato, ker je »pokazal samokres z namenom, da bi kralja razburil«. Zašili so ga za 12 mesecev.

Pred nekoliko dnevi je McMahon prišel iz ječe, toda prava kazen se je začela zanj šele zdaj. Vse ljudstvo ga prezira, ker se je drznil nadlegovati kralja na cesti. Kjer-

koli se pokaže, kjerkoli imenuje svoje ime, si ljudje šepčejo: »To je mož, ki je hotel streljati na kralja! Ljudje se obračajo od njega in njegove družine. Če stopi McMahon v kakšen avtobus, ljudje vstajajo, da bi jim ne bilo treba sedeti poleg njega. Če prosi za kakšno delo, mu molče pokažejo vrata in ko ga je na Londonskem vzhodu neki krčmar sprejel na stanovanje iz usmiljenja do njegove družine, so ostali gostje zapretili, da takoj odidejo, če bi morali spat z McMahonom pod isto streho. »Mojo hišico, v kateri je stanoval pred procesom, je razljučena množica uničila z vso oparo vred, skralka nikjer na Angleškem ni prostora, kjer bi se mogla zaničevana družina mirno ustaviti.

McMahonova žena je zavoljo vseh teh dogodkov doživela živčni zlom. To je moža pripravilo do tega, da se je obrnil sedaj na kralja Jurija VI. s prošnjo, da bi smel spremeniti svoje ime in priimek. Pod drugim imenom bi si nato s svojo družino poiskal kjerkoli na deželi mirnega zatočišča. McMahon navaja v svoji prošnji, kar je v ostalem ugotovila tudi sodna preiskava, da nikakor ni imel namena, kralju storiti kaj hudega. Hotel je go opozoriti samo nase. Zdi se, da bo britsko notranje ministrstvo njegovi prošnji ugodilo, saj kaznovan je bil mož za svojo nepremišljenost že dovolj.

A NEKDOTA

Oscar Wilde se je v Londonu nekoč izjemoma odločil, da bo prisostvoval krstni predstavi dramskega prevnca nekega bežnega znanca. V njegovi loži je sedel tudi avtor. Med odmorom po prvem dejanju ni rekel Wilde nobene besede. Ko je po drugem dejanju isto tako molčal, se je avtor opogumil in ga vprašal, kako mu stvar ugaja.

»Zunaj mora strašno deževati,« je dejal Wilde brezbržno.

Mladi pisatelj ga je pogledal brez razumevanja: »Zakaj to pravite?«

Nato Wilde: »Nihče noče oditi!«

VSAK DAN ENA

»Kaj si že slišal, da sta se dvobojevala dr. Krik in dr. Kruk?«
»Nisem. S kakšnim orožjem pa sta se — s pištolami ali sabljami?«
»Ne s pištolami, ne s sabljami. Zapisala sta si zdravilac.«

Kulturni pregled

Na grobu Heinricha Heineja

(Iz pariških zapiskov)

.. Ta jesenski dan je bil čudovito lep, ves čist kakor umiti porcelan, prozoren, z jasnimi obrisi ulic in obzorij. Bilo je malce vetrovno, toda komaj toliko, da se človek občutil daljni dih oceana in da so se zdeli obrazi lepih dam na ulicah še bolj vzvalovani od nemira in hrepenenja. Nad Parizom so slikovito jadrale bele ladje oblakov, od daleč s sinjino, ki je imela ponekod težko, zgoščeno barvo Vereščaginovih marin.

Tudi jaz sem nosil že dolgo v očeh montmartrski sen, »kipenje zlatih kupol v mrtvi slavici (O. Zupančič). Ze ponovno me je bila zvalila bela pariška golobica, cerkev Sacré Coeur, ki s svoje višine obvladuje daljši naokrog morje pariških streh. Tega svetlega dne, presojnega kakor jabolka iz Bretanije in vonjavčega po sladkem grozdju iz Provenca, sem se napotil sam in peš po ulicah, ki se dvigajo v smer Clichya in Montmartra in katerih imena obujajo imaginarno in resnične spomine na daljna mesta. Nič ni lepšega v Parizu nego odkrivati z mestnim načrtom v rokah še neznane ulice in njihove vedute, ki imajo včasih največ čara tam, kjer se zde najskromnejše. Kakor zadostuje le nekaj potez, da dobi portret nov, pršeneljiv izraz, je včasih treba le nekoliko barv, sončnih odleskov in razpoloženja na ulici, da poprimejo ta nebaredekerska zakotja Pariza svojisko poezijo, ki ima čisto pariški prikus, tolikanj znan umetnikom iz montmartrskih mansard.

Z Boulevarda de Clichy vodi skromna ulica na montmartrski pokopališče. Sel sem tja po zdavnaj pozabljenih sledovih svojega prvega inspiratorja sanjarij o Parizu, A. G. Matoša, ki je tu v jeseni l. 1901 meditiral na Heinejevem grobu in menda prvi na slovenskem jeziku opisal montmartrski »cimetřišček«. Vse je ostalo tako, kakor je bilo takrat, ko se je nemirni A. G. M. zavijal v tanki bohemiški plašč, razmišljal o lepota Heinejeve lirike in si sam in zapuščen recitiral Preradovičevoga »Putnika«. Beraca, ki mu je bil pomolil roko, je zavrnil z bridkim dovtipom: »Pravkar sem vas hotel jaz zudaričiti (taper) za nekoliko...»

Zdaj ni bril preko pokopališča mrzel krivec; zdelo se je, da bi se v blesku jasnih barv smehljalo še samo pokopališče, če bi bili prišli semle veseli godci in zaigrali šlager iz zabavišč na Place Pigale. Toda taka bizarna misel se brž izgubi; v prostoru med stariim Hippodromom in pod težkimi otoki železnega mostu, ki odvajajo preko slavnih grobov bučni bulvarski promet, dobivajo grobovi svojo temno pokopališko obličje in romantični sen o pokopališču smetnikov in kurtizan se brž razprši v težko stvarnost. Sele ko prispede v pokopališko ulico la Cloche (Zvon), se olajša očem in duhu. Po drevovedu se že polagoma plazijo rumeni prsti Pomone in na travah še sanjajo tu in tam cvetovi svoj ljubzenski sen o večni pomladi.

Na tej aveniji mrtvih ima torej poslednji dom pesnik Heinrich Heine, dobri znanec izza sentimentalnih dni naše generacije, ki je še skozi ceneno Reclamko tinala okrog zakladov svetovne literature. Njegovega groba ni težko najti, čeprav je tamle v drugi vrsti s pokopališke ulice. Nagrobnik je dobro ohranjen, grob negovan, zasajen s cveticami in s plahim srebrnolistim grmičjem. Hasselriesov kip pesnika »Buch der Lieder« je tak, kakor bi bil še nedavno postavljen na marmorni steber. Na ograjnem kamnu gomile so vklesane tri kitice znane pesmi »Woc.

Wo wird einst des Wandermüden
Letzte Ruhestätte sein?
Unter Palmen in dem Süden?
Unter Linden an dem Rhein?

Nemo, skoraj vedro odgovarja njegov pariški grob: Glej, že od leta 1856, je vprašanje nemirnega popotnika rešeno. Ni ga zasula neznana roka v južnih puščavah, o katerih sanjari na daljnem severu samotna germanska smreka; ne počiva na obali viječnega morja. Glej, tam zgoraj je pariško nebo, malo dalje od groba gledajo zvedavo

Mozartove slavnosti v Pragi

Prški gledališki in glasbeni krogi so pripravili za te dni lepo vrsto prireditev, ki bodo pod imenom »Mozartove festival« zavzele devet dni. Povod za novo proslavo slavnega skladatelja, čigar večnolepa glasba ima tudi pri nas mnogo častilcev, je dala 150letnica opere »Don Juanc«, ki jo v Pragi imenujejo po prvotnem (italijanskem) tekstu »Don Giovanni«. Samo ožjim poznavalcem Mozartovega življenja in dela je pri nas znano, da je Mozart spisal to nesmrtno opero našle za praško gledališče. Mozartove zvezde s Prago so na Češkem zelo popularne in s ponosom ti kažejo v Pragi baročno hišo na Betramki, v kateri je generalni skladatelj dovršil svojega »Don Giovannija«, »opera oper«, kakor je o nji napisal pesnik in skladatelj E. T. A. Hoffmann.

Mozart je že v januarju 1787 triumfal v praškem gledališču s svojo »Figarovo svatbo«. Ob tej priliki je ravnatelj Stanovskega gledališča naročil pri njem novo opero, ki naj bi imela svoj krst v Pragi. Mozart je ponudbo sprejel in se je že avgusta vrnil v Prago s partituro opere, ki jo je ugledal na libreto dunajskega Italijana Lorenza da Ponte. V Pragi, kjer je bil v smihovski Betramki gost glasbeno in kulturno pomembne rodbine Duškovič, je »Don Giovanni« izklical in dovršil. Premiera je bila 29. oktobra 1787 v Stanovskem gledališču. Kakor povsod drugod, tako je bila opera tudi v Pragi italijanska in praški pevci so peeli »Don Giovannija« v italijanskem. Uspeh je bil nepopisen. Praška krstina predstava te opere je pomenila mejnik v Mozartovem stvarjanju in v nadaljnjem razvoju opere. Pražani so bili vsekarj ponosni, da je praško občinstvo prvo doživelo ta glasbeni dogodek.

»Don Juanc« je v svojem rojstnem mestu ena največ izvajanih oper. V teh 150 letih od njegovega postanka do današnjih slavnosti v Pragi so ga igrali v češki metropoli 492krat in sicer 135krat v italijanskem, 404krat v nemškem in 235krat v češkem jeziku. Sedanja slavnostna uprizoritev »Don Giovannija« bo v istih prostorih, kakor je bila krstna predstava, in 150 let razvoja češkega gledališča bo triumfalno hkrati z nesmrtno Mozartovo mojstrovino. Naj samo še omenimo, da se je »Don Juanc« oglasil prvič v češčini in z letega odra 9. aprila 1825. V razgibanih štiridesetih letih prejšnjega stoletja je bil praški »Don Juanc« ded na-

okna palač, za katerimi teče življenje, z istimi strastmi, sanjami in prevarami; dreve šelesti v vetru prav kakor v njegovih obrenskih gozdovih in zvečer se pokažejo v temni kupoli nad pokopališčem mrtvaške svetilke — zvezde, debeli in drobne, neštete, neskončne zvezde, neznani svatovi, obrežja večnosti. Včasih zanesse veter z bližnjih zabavišč oslabele, komaj slisne zvoke muzike, ki toži o istih bolestitih in istem hrepenenju, kakor je navdajalo pesnika »Buch der Lieder«. Ali vztrepeteje kje atomi njegovega srca? Ali se nasmehne v grobni temini mistična podoba njegovega že zdavnaj strohnelega obličja, tega ironičnega obličja, ki se je tolikanj posmejevalo življenju in ga vendarle ljubilo z zadnjim vlahencem živcev, s poslednjim utripom srca?

Tiho se nagibljem nad grob, ki ima neke v globini prah Heinejevega telesa. Zdi se mi, kakor da mi odtam odgovarja s svojim Epilogom:

Unser Grab erwärmt der Ruhm.
Torenworte! Narrentum!
Eine bessere Wärme gibt
Eine Kuhmagd, die verliebt
Uns mit dicken Lippen küsst...

Kaj skupnega ima ta anorganični prah v grobu s človekom, z umetnikom, s pesnikom — s silo njegove osebnosti, z življenjsko vsebino njegovega dela? Slehern spomin na njegovo osebo, pa bodisi še tako medel, je veličastnejši od tega groba; na sleherni strani njegovega spisa je več njegove osebnosti nego je more shraniti kakršnakoli grobnica... »Bolje živ pes, kakor mrtve Achilles...«

Tako počiva v tem grobu prah pesnika naše mladosti, enega najpristnejših poetov, kar jih je kdaj ustvarjalo v nemškem jeziku. Vzlic svoji »manjvredni rasni zmesici« ne zasluži, da bi bil v svoji domovini prezrt in brezimen. Še vedno pojo njegovo romanco o čarobni renski Loreley; še vedno udarja v Schumannovem melodičnem ritmu veličastni korak dveh napolonskih grenadirjev, še vedno si nešteta usta pobožno recitirajo njegovo balado o bledem mladeniču, ki nosi voščeno srce pradi Marijin oltar v Kavlaariju; še vedno si pesniki ustvarjajo svoje nedosežne in nerealne deželje Bimini, verujoč trdno, kakor on v višjo realnost sna, v »die Magie der edlen Dichtkunst«.

S srebrnima lisličema z njegovega groba hodim kakor s čarobnim amuletom okrog gomile, ki izzivalno kljubuje času in odkoder gleda porogljivo njegov bronasti obraz. Gledam, kakšna sosedja ima; glej, tale je moral biti zelo ugleden gospod, toda vrste njegovih naslovov so že izubile svoj zlati blesk in jih le trudoma prebereš. Drugi sosed takisto. Še eno desetletje, in ti grobovi dosežejo starost sto let. Koliko kritičnih programov in visokih načel se je medtem že izmenjalo, koliko modnih resnic propadlo, koliko močnih bajonetov zarjavelo — medtem ko so Heinejevi verzi ohranili prvotno svežost in se blešče še čisteje in resničneje, kakor črke na nagrobniku.

Dobro rejeni grobarji v delavskih predpasnikih hodijo po mrtvi aveniji; včasih se oglasi kakšen pišč, odnekod priplava daljen glas, klic, zvok, šum z bulvarjev... Spomin sem se, da imam v žepu angleško-francosko izjavo »Hamlsta«, ki sem jo bil pred pojo na Montmartru iztaknil pri starem bukinistu ob Seini. Sedem na bližnji klop in poiščem v knjigi pokopališko sceno. Malo dalje, še viden izmed tolikih nagrobnikov, je kip Heinricha Heineja. Zdi se mi še bolj porogljiv in vendar na them sentimentalen, pogrežen v skrivnost časa in smrti. Mislim na tisto peščico prahu, ki je bila nekdo posoda Heinejevega duha. Polagoma čitam: »Where be your gites now? Your gambols? Your songs?« Kje so zdaj tvoje zabavljice, tvoji poskoki, tvoje pesmi, pobliski tvojega humorja... »Oh, ubogi Yorick! Heine — človek ni premagal Yorickove usode, Heine — pesnik pa zre radostno in vedro v obraz večnosti...«

šega prijatelja J. K. Strakatega, operni pevec Karel Strakaty.

Praga, današnje središče umetnostnega in posebej še glasbenega življenja v srednji Evropi, je lahko po pravici ponosna z mozartovsko tradicijo. Festival, ki ga sedaj prireja v znamenju 150 letnice »Don Juanc« je nov dokaz, da se Čehi preko vseh

S P O R T

Juniorji Ilirije — prvi v banovini

Še nekaj misli po nedeljskem tekmovanju za prvenstvo juniorjev v lahki atletiki

Rezultate nedeljskega lahkootletškega prvenstva juniorjev za častni naslov prvaka moštev v Drevski banovini smo že objavili v ponedeljkovi številki našega lista. Tekmovanje sicer še ni formalno zaključeno, ker je zaradi goste teme odpadla ena točka tj. met kladiva, in se konča v soboto popoldne.

Zanimivo je kljub temu ugotoviti nekaj tehničnih zved na zadnjem prvenstvu na Stadionu v prireditvi zveze slovenskih lahkootletških klubov. Tekmovalo je pet moštev in so dosegli: Ilirija 87, Planina 65 in pol, Primorje 61, Jugoslavija (Celje) 16 in pol in Elan (Novo mesto) 8 točk. Zmaga juniorjev Ilirije ja zaslužena in so dosegli 8 prvih mest od 12 tekmovalnih točk. Imajo toliko naskoda, da jim prvega mesta v nobenem primeru — na zelenem polju vsaj — v okviru tega prvenstva — ni mogoče odvzeti. Z meto kladiva se utegne spremeniti le vrstni red med Planino in Primorjem, ki se bo vsekarj resno zavzelo rešiti vsaj drugo mesto.

Pred tekmovaljem je po računih in splošnem razpoloženju poznavalcev vse kazalo, da bosta vodila račun za zmago sedanja drugi in tretji. Ilirija že štiri leta nima svojega igrišča in je kar majhen čudež, da marljivo sekijsko vodstvo pri znanih razmerah, ki dajejo tudi sportu vedno vidnejši pečat, še vztraja. Kljub vsemu ima Ilirija srečno roko ter je zbral apod svojo negotovo streho lepo število naraščajočih, ki so že v mnogih nastopih bili zelo uspešni. Nedavno so si

narodnostnih trenj zavedajo svojega kulturnega poslanstva v srednji Evropi.

Petr Bezruč in dr. Karásek. Kakor po vsem slovenskem svetu, smo tudi mi praznovali 70letnico tega svojevrtnega pesnika. Pri tem se je omenjalo, da je bil med svetovno vojno kot veleizdajalec v dunajski garnizonski ječi in čakal obsodbe. O tem zvezi natančneje iz knjige »Dr. Jos. Karásek«, kjer na str. 147 sl. pripoveduje njen avtor Jaromir K. Doležal, da sta v neki češki publikaciji (v Švici) izšli 2 češki pesmi, žaljivi za cesarja in Avstrijo, ter podpisani s P. B., kar je bila znana šifra za Petra Bezruča. To je bil povod, da so pesnika zaprli. Ker pa so nemški častniki premalo znali češki, so pozvali znanega dunajskega slavista dr. Jos. Karáska, naj poda strokovno mnenje, ali sta pesmi res Bezručevi. Karáska je ta naloga, kakor je pozneje pravil, silno vzemirila, ker se je zavedal usodnih posledic, če bi mu ne uspelo razpršiti vsak dvom o njunem avtorju. Vendar se mu je posrečilo, da je merodajnega podpolk. Motila prepričal, da sta pesmi sicer v duhu Bezručevem, toda očitveno nerodni spakedranci, ki je iz notranjih razlogov nemogoče, da bi jih napisal Bezruč. Ta izjava je pesnika rašila ječe, če ne morebiti še kaj hujskega. A. Dolar

Sedmi nasprotnik bo Bask

V nedeljo bo Ljubljana imela doma tekmo s tretjim zastopnikom Beograda

Odlična četa pomlajenege Baska, ki je pretklo nedeljo slavila senzacionalno zmago nad Concordijo, bo nedeljski gost našega zastopnika v ligi. Vse sportne kritike so edine v tem, da je današnji Bask veliko moštvo, ki zna igrati za oko in koristen nogomet. Njegova povezanost je imponirala celo razvajeni beograjski sportni publiki, ki se o nedeljskem nastopu Baska izraža samo v superlativih. Baskovci imajo še danes v že »starec« dr. Ivkoviču duševnega voditelja, v srednjem krilu Vojinoviču predstavnika zelo okretne srednje linije in v zvezah Cabriču in Tomaševiču čudovito prisrebne šuterje. Levo krilo Sarič je nosilec vseh opasnih ofenziv, ostali igralci pa vežejo z redkim poletom vse te stebre v idealno celoto.

O gostovanju naše Ljubljane v Beogradu naglašajo sportne kritike med drugim, da je velik odpor Ljubljane prav za prav presenečenje šestega kola. Vsi so edini v tem, da je naše moštvo še dovolj močno, da so igralci v zavidljivi kondiciji, zelo vzdržljivi, borbeni in požrtvovalni. Igrajo za oko lepo in dopadljivo, manjkajo pa jim vrline, ki se dajo in ne morejo doseči niti s še tako marljivim treningom. Primanjkuje jim premetenosti, ali z drugo besedo, niso zmogni nasprotnika iznenaditi. V prostoru 20 m pred nasprotnikovim golom vidijo pred seboj začarano polje in tam se njihova umetnost neha. Tako beograjsko časopisje. Mi bi še lahko pristavili, da so v napadnih vrsti našega ligaša bojazljivci, ki se zlasti na tujem terenu preveč bojijo za svoje noge.

Uredništvo je v zadnjem času v zvezi s člankom glede znižanja cen vstopnic za ligaške tekme prejelo že več dopisov iz vrst onih prijateljev nogometnega sporta, ki nimajo preveč denarja in zato zagovarjajo misel, da so danesje cene za obisk nogometnih prireditev previsoke. Med drugimi nam piše prijatelj SK Ljubljane iz mesta, da bodo morda tisoči simpatizerjev iz ljubljanskih nižjih slojev lahko za manjše denarne žrtve obiskovali ligaške tekme. Prepričani so, da bi to imelo prav gotovo dober finančni uspeh, obenem pa bi bila igrišča polna, kar ba dajalo igralcem tudi moralno oporo. 12 dni za vstopnico je za srednjega človeka odločno preveč!

Tudi mi se pridružujemo tem pobudam in želimo, da bi SK Ljubljana našla pametno in koristno rešitev tega vprašanja. Kdor izmed obiskovalcev nogometnih tekem pa bi še želel spregovoriti besedo o cenah vstopnicam, naj se obrne kar naravnost na omenjeni sportni klub, ki mu bo vsaka odkrita beseda glede tega zelo dobrodošla!

Mislila je, da je njeno perilo belo...

Če ste do zdaj mislili, da navadna pralna sredstva Vaše perilo belo operejo, potem si vendar enkrat oglejte stvari, ki so bile oprane z Radionom! »Radionova belina« zmagava vedno. In zakaj? Ker sta v Radionu združena milo in kisik. Radion odpravi iz notranjosti tkanine tudi najtrdozvrtnješo nesnago. Zato imajo gospodinje, ki perejo z Radionom, vedno najbolj belo perilo. Pridružite se tudi Vi prijateljem Radiona.

Schichtov
RADION
pere sam

Zveza slovenskih lahkootletških klubov. (Službeno.) Jutri ob 20. bo seja kazenskega odbora, ob 20.30 seja t. o. in k. o. Zadnja disciplina juniorskega prvenstva Dravske banovine za moštva, met kladiva, bo v soboto, 30. t. m. ob 15.30 na Stadionu.

ASK Primorje, lahkootletška sekcija. Podpisani nism sklical sestanka sekcije pri Možini na Taboru, pač pa v hotelu Miklič. Ker pa je nekaterim Miklič predaleč, sklicujem za moštva, met kladiva, bo v soboto, 30. t. m. ob 15.30 na Stadionu.

SK Ljubljana, Danes ob 15. trening tekma liginega in rezervnega moštva. Postavo na običajnem mestu. Vsi in točno. — (Finančni odbor) sklicuje zelo važno sejo za drevi ob 20. v klubovem lokalu — Selenburgova 7. Važno zaradi nabiralne akcije, ki bo v soboto in natelju. Za vsakega odobrnika je udeležba dolžnost! — Klub vabi dalje vse zainteresirane in klubove prijatelje ter člane, naj se polnoštevilno udeležijo sestanka za nabiralno akcijo, ki bo jutri v petek ob pol 20. v klubovem lokalu, Selenburgova ul. 7. I. nadst. Važno za nabiralec in nabiralke prostovoljnih prispevkov! — Tajnik.

SK Ilirija (lahkootletška sekcija). Jutri v petek ob 18 bo v klubovem lokalu, Selenburgova ul. 1-II. redni letni plenarni sestank. Na dnvemem redu poročila o delovanju sekcije v letošnji sezoni ter predlogi za klubov občni zbor. Udeležba je za sekijsko članstvo obvezna. — (Smučarska sekcija.) Drevi ob 18. bo v tajništvu sestajek članov sekcije. Na sestanku se vabi čl. a načelstva g. Zupan Ervin.

Lobanjo mu je zdrobilo

Celje, 27. oktobra.

V torek okrog 13.30 se je zgodila v opukarni tvrdke Unger-Ullmann na Sp. Hudi-nji pri Celju nesreča. V opukarni zaposleni 16-letni delavec Marijan Milanec iz Zdobrove pri Škofji vasi je stopil k dvigalu za opeko, porinil glavo skozi odprtino za nalaganje opeke in opozaval dvigalo, ki je vleklo na eni strani opeko navzgor. Prezrl pa je, da spuščala dvigalo na drugi strani opeko navzdol. To je postalo zanj usodno. Dvigalo, na katerem je bilo mnogo opek, je tresčilo z vso silo na Milančev glavo, tako da je obenem potegnolo Milanca v notranjost. Milanec je obežal z zdrobljeno lobanjo. Nesrečnega so prepeljali z reševalnim avtomobilom v bolnišnico. Njegovo stanje je kritično.

Primerila se je še ena huda nesreča. Ko je nosil 26-letni delavec Anton Križan iz Celja v torek popoldne v tovarni Metka vrolo barvo, je padel in se polil z barvo. Dobil je hude opekline po obrazu in desni roki. Oddali so ga takoj v bolnišnico.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

MALI OGLASI

Služba dobi
Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Hotelsko kuharico
za letovistiški hotel odnose na pensijon izjem. Stalna služba (lahko vaeletna za posolitev). Reflektira se samo na verziarso I. vrstno silo. Poudarjeva s zahtevami na ogel. oddelku Jutra pod šifro Letovističev.

Frizerko
prvovrstno moč, sprejme takoj K. Sosa. Mestni trg. Prisoj. za I. Ljubljana.

Prvovrstne pletilje
za stalno delo, sprejme takoj K. Sosa. Mestni trg.

Gospodinjstvo pomočnico
sprejme k malemu otroku. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Hotelski kuhar
na pensijon in letovistiški hotel, dobi stalno službo. Zaposlitev lahko vselotna. V počitve prido samo prvovrstna moč s prakso. Poudarjeva na ogel. odd. Jutra pod »Dobro moč 777«.

Služba išče
Vsaka beseda 50 par. davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 12 Din.

Gospodična
izveščana v pisarniških poslih, s znanjem stenografije, knjigovodstva, nemščine, slovenščine, italijanščine — žel mesta kjerkolik. Poudarjeva na področju Jutra Maribor pod šifro »Pobredna«.

Vajenci (ke)
Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Trgovskega vajenca
po možnosti z meštansko silo sprejme takoj Fric Gajšek. Trgovina z mešanim blagom v Lokli pri Znanju.

Iščen vajenca
ki ima veselje do pekovske obrti na mlajšega od 16 let. Po možnosti hrano in stanovanje pri starših. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Park
Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

English lessons
Miss Farler, Dvorakova ulica 3/III.

Prodaj
Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kuhinjska kredenca
in telezna peč, ugodno napredaj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Kadi za jesih
v prvovrstnem stanju, še v pogonu, napredaj po ugodnih pogojih radi opušitve obrata. — Vprašati B. Neumann, trgovica octa, Zagreb, Martičeva 21.

Najboljši trboveljski PREM OG
brez prahu, koks, suha drva
I. Pogačnik,
BOHORICEVA 5,
Telef. 20-59

G. Th. Rotman:
Gospod Kozamurnik postane umetni jahač

Gospod Kozamurnik je moral narreč v mesto na semenj. Ker ga kmetje zaradi slabih časov niso več klicali k bolni živini, si je bil našel postranski zaslužek v reji kokoši in kuncev. Z velikim jherbasom jajec in dvema zabojema krasnih dolgočevcev zraven sebe je odjezdil z doma.

Poceni prodaj
foto, 4 fotelje in preprogo ali zamenjam za šivalni stroj. Iščem prodaj 2 moška plašča. Masarykova 64, prtiličje.

Oblačila
Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Moško sukno
za manjšo postavu in fenski plašč prodaj. Naslov: Wolfova ul. 3/II.

Pridelki
Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kislo zelje, repo, sarmo
prvovrstno po konkurenčni ceni vsako množico ne dobavljata Homan, Sv. Petra c. 81, Ljubljana. Telefon 35 39.

Kupuje
prvovrstni sir švicarske sirarne Sombor. Zahtevajte cenik. Zestopnike za prodajo sprejmemo.

Služba išče
Vsaka beseda 50 par. davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 12 Din.

Gospodična
izveščana v pisarniških poslih, s znanjem stenografije, knjigovodstva, nemščine, slovenščine, italijanščine — žel mesta kjerkolik. Poudarjeva na področju Jutra Maribor pod šifro »Pobredna«.

Vajenci (ke)
Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Trgovskega vajenca
po možnosti z meštansko silo sprejme takoj Fric Gajšek. Trgovina z mešanim blagom v Lokli pri Znanju.

Iščen vajenca
ki ima veselje do pekovske obrti na mlajšega od 16 let. Po možnosti hrano in stanovanje pri starših. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Park
Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

English lessons
Miss Farler, Dvorakova ulica 3/III.

Prodaj
Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kuhinjska kredenca
in telezna peč, ugodno napredaj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Kadi za jesih
v prvovrstnem stanju, še v pogonu, napredaj po ugodnih pogojih radi opušitve obrata. — Vprašati B. Neumann, trgovica octa, Zagreb, Martičeva 21.

Najboljši trboveljski PREM OG
brez prahu, koks, suha drva
I. Pogačnik,
BOHORICEVA 5,
Telef. 20-59

G. Th. Rotman:
Gospod Kozamurnik postane umetni jahač

Gospod Kozamurnik je moral narreč v mesto na semenj. Ker ga kmetje zaradi slabih časov niso več klicali k bolni živini, si je bil našel postranski zaslužek v reji kokoši in kuncev. Z velikim jherbasom jajec in dvema zabojema krasnih dolgočevcev zraven sebe je odjezdil z doma.

Kapital
Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

200.000 lombardnega posojila
Bže solidno podjetje. Upnik v službo ali soudeležbo. Poudarjeva na ogel. odd. Jutra pod »Varnost«.

Bančno kom. zavod in menjalnica
MARIBOR, Aleksandrova ul. 40. vnovčuje hranilne knjižice vseh bank in hranilnic. Kupuje vrednostne papirje, valute in zlatnike po najvišji dnevni ceni.

Med mestom in deželo
posreduje »Jutrove mali oglasnik«

Služba išče
Vsaka beseda 50 par. davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 12 Din.

Gospodična
izveščana v pisarniških poslih, s znanjem stenografije, knjigovodstva, nemščine, slovenščine, italijanščine — žel mesta kjerkolik. Poudarjeva na področju Jutra Maribor pod šifro »Pobredna«.

Vajenci (ke)
Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Trgovskega vajenca
po možnosti z meštansko silo sprejme takoj Fric Gajšek. Trgovina z mešanim blagom v Lokli pri Znanju.

Iščen vajenca
ki ima veselje do pekovske obrti na mlajšega od 16 let. Po možnosti hrano in stanovanje pri starših. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Park
Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

English lessons
Miss Farler, Dvorakova ulica 3/III.

Prodaj
Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kuhinjska kredenca
in telezna peč, ugodno napredaj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Kadi za jesih
v prvovrstnem stanju, še v pogonu, napredaj po ugodnih pogojih radi opušitve obrata. — Vprašati B. Neumann, trgovica octa, Zagreb, Martičeva 21.

Najboljši trboveljski PREM OG
brez prahu, koks, suha drva
I. Pogačnik,
BOHORICEVA 5,
Telef. 20-59

G. Th. Rotman:
Gospod Kozamurnik postane umetni jahač

Najboljši trboveljski PREM OG
brez prahu, koks, suha drva
I. Pogačnik,
BOHORICEVA 5,
Telef. 20-59

G. Th. Rotman:
Gospod Kozamurnik postane umetni jahač

Gospod Kozamurnik je moral narreč v mesto na semenj. Ker ga kmetje zaradi slabih časov niso več klicali k bolni živini, si je bil našel postranski zaslužek v reji kokoši in kuncev. Z velikim jherbasom jajec in dvema zabojema krasnih dolgočevcev zraven sebe je odjezdil z doma.

Sobo in kuhinjo
oddam takoj. Vel. Colnarška ul. 25.

V novi hiši
za Bežigrad oddam takoj krasno trisobno stanovanje s kopalnico. Pojasnila v trafiki na Tyrševi cesti 53.

Solčno stanovanje
šestih sob in vseh pritlikih oddam in lepo, v središču mesta ali blizu. Prednost s kopalnico. Poudarjeva na ogel. odd. Jutra pod »Stalna mirna stranka«.

Veliko stanovanje
enoobno, takoj oddam za Din 350. Poizvedbe Novi trg 5, prtiličje, pisarna.

Dvosob. stanovanje
slojce podprtilično, vendar suho in lepo, oddam le oddelku. Grobarjeva 9.

Res lepo stanovanje
solčno, moderno, trisobno, oddam z novembrom event. z decembrom. — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Stanovanja
Lepo stanovanje dvosobno, izjem za 1. december v središču mesta ali blizu. Prednost s kopalnico. Poudarjeva na ogel. odd. Jutra pod »Stalna mirna stranka«.

Sobo odda
Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Opremljeno sobo
lepo, takoj oddam. Bohoričeva 24a, vila v vrtu.

Lepo sobo
s posebnim vzhodom in parkom, oddam takoj v središču mesta. Mestni trg 17/II vrata 8.

Sobo s hrano
in kopalnico, oddam gospodinjico 15. novembra. Sv. Petra cesta 27/II.

Lepo sobo
prazno ali opremljeno v novi stavbi, oddam takoj. »Slokan« na Bleiweisovi c. 17, nadstropje (dvigalo) desno.

Sobo
lepo opremljeno, s strogo separatnim vzhodom, začetek Sv. Petra ceste, takoj oddam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Sobo
opremljeno ali prazno, takoj oddam v centru. Tyrševa 10/III, desne stopnice.

Stanovanja
Lepo stanovanje dvosobno, izjem za 1. december v središču mesta ali blizu. Prednost s kopalnico. Poudarjeva na ogel. odd. Jutra pod »Stalna mirna stranka«.

Sobo odda
Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Opremljeno sobo
lepo, takoj oddam. Bohoričeva 24a, vila v vrtu.

Sobe išče
Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Mirno sobico
s posebnim vzhodom, elektr. razsvetljavo, išče mirna dama. Poudarjeva na ogel. oddelku Jutra pod značko »Takoji 111«.

Razno
Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Štajerska jabolka
Zlahtnih vrst — kot: permeno — boskopski kosmač — damaconko — mošančke itd. — nudi po ugodnih cenah

Gospodarska zveza,
Ljubljana, Tyrševa 29

Stanovanja
Lepo stanovanje dvosobno, izjem za 1. december v središču mesta ali blizu. Prednost s kopalnico. Poudarjeva na ogel. odd. Jutra pod »Stalna mirna stranka«.

Sobo odda
Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Opremljeno sobo
lepo, takoj oddam. Bohoričeva 24a, vila v vrtu.

Železnice, ceste in pošta v Južni Srbiji

Na razstavi bo Južna Srbija pokazala, kaj so ji prinesle popravljene in nove komunikacije

Ljubljana, 27. oktobra. Južna Srbija, eden naših najbogatijih predelov, je ostal v času robstva skoro popolnoma neizrabljen.

Za razvoj uspešne in velikopotezne trgovine so predvsem potrebne dobre komunikacije, ki jih pa Južna Srbija pred bal kasko vojno ni imela. Še ono malo, kar je takrat obstajalo, je uničila balkanska in svetovna vojna. Tako je bila Južna Srbija ob prevratu brez cest, brez železnic, brez ugodnih poštih zvez — bogata dežela in vendar zaradi gornjih pomanjkljivosti pasivna in neizrabljena.

Vsa tendenca južnosrbske trgovine je šla v predvojno čas na Solun. Zato je bila svobodno tudi najvažnejša železniška proga ona mednarodna, ki je vodila od Ristovca preko Skoplja in Djevdjelije na Egejsko morje. Važna je bila tudi še proga Kosovska Mitrovica — Skoplje, medtem ko kratkemu, le 17 km dolgem sektorju Bitolj — Kemali, ki je tudi imel dalje zvezo na Solun, ni bilo pripisovati nobene gospodarske važnosti.

Cela Južna Srbija, približno trikrat tako velika kot Slovenija, je imela ob vstopu v svobodno čase le 387 km železniških prog, in še te proge so bile le tranzitne proge. Bogatstvo Metohije, Pelagonije, Bregalnice in Kosova je ostalo neizrabljeno. Gospodarsko nujno potrebno — ravno tako nujno potrebno iz strateških ozirov — je bilo da se zgradi solidno omrežje železniških prog. Zato se je Južna Srbija v času svobodnega razvoja v kraljevini Jugoslaviji morala povzpeti in se je tudi povzela na približno 750 km proge normalnega tira in približno 250 km ozkotirne železnice. Ne le v svoje dobro, v isti meri v dobro svobodne kraljevine Jugoslavije, ki je v te proge po načrtnem gospodarstvu investirala ogromne vsote.

Tudi ceste so tvorile za Južno Srbijo posebno težak položaj. Radi pomanjkanja železnic se je opravljal skoro ves promet robe po karavanskih cestah, ki seveda radi skromnih zahtev takratnih počasnih prevoznih sredstev nikakor niso odgovarjale zahtevam modernega brzega prometa, ki se je po svetovni vojni v času gospodarske konjunktore tako hitro uveljavljal. In še te ceste so vezale le nekatere pokrajine, medtem ko so bile druge direktno odsekane od ostalega sveta. Če se je hotelo vsaj deloma izriniti bogatstvo Južne Srbije, je bilo treba ustvariti nove ceste, ki tedaj skromnemu železniškemu omrežju, treba je bilo obstoječe ceste popraviti in prenarediti, saj površina ni bila dobra in saj so tudi vzponi znašali do 15% in krivine v ovinkih po 7 m in še manj. Takoj po vojni se je pristopilo k izboljšanju obsto-

ječih cest, kmalu zato pa tudi k izgraditvi novih, saj je cesta cenejša od železnice ter dovoljuje bolj individualen način transporta, tako ljudi kot blaga. Odveč bi bilo naglašati še posebno vojaško vrednost poedinih cest.

Nepismenost je po svetovni vojni v Srbiji izginjala. Z naraščajočo pismenostjo so nastale v kulturnem in gospodarskem oziru nove potrebe, ki jim more zadostiti le dobro izgrajeno pošto, telegrafsko in telefonsko omrežje. Lahko si predstavljamo, v kakem stanju so pustile avstrijske in nemške oblasti, ki so bežale pred prodiranjem solunske armade, pošto omrežje, ko so vendar z mrzlično naglico uničevale vse, kar bi bilo sovražni vojski lahko prišlo prav.

Popolna reorganizacija telegrafskih in telefonskih zvez je bila v Južni Srbiji neobhodno potrebna. Medtem ko so prej vse zveze služile večinoma le izrazito vojaškemu namenom, je bilo treba novo omrežje prilagoditi novim potrebam vsakdanjega življenja. Ker preje v Južni Srbiji skoro ni bilo železnic, je bilo tudi v tem oziru treba preureditve: prenosa žičnega omrežja od cest ob železniške proge. Seveda se tudi poštini in telefonski promet v primeri z našimi razmerami razvija počasi, saj ima n. pr. Skoplje pri svojih 80.000 prebivalcih komaj 700 telefonskih naročnikov, medtem ko je za Ljubljano obstoječa centrala z 2000 številniki že davno premajhna.

Tehnične novosti zadnjih desetletij so bile, kot že omenjeno, nujna posledica zahteve po eksploataciji naravnih bogastev Južne Srbije.

Dne 31. t. m. se odprli v Skoplju razstava napredka Južne Srbije v zadnjih 15 letih izza časa osvoboditve izpod turške jarma. Na tej razstavi bo med drugim pokazano, koliko se je Južna Srbija gospodarsko in kulturno povzpela radi tehničnih naprav. Četudi je te naprave dala Južni Srbiji šele nova domovina, kraljevina Jugoslavija, je prav, da se tudi ta napredki priključijo omenjeni razstavi, saj je z mogo na Kumanov pred 25 leti napočel za Južno Srbijo nov čas, ki je tudi nam prinesel dolgo pričakovano svobodo, nov čas, ki je šele omogočil izboljšanje razmer v vsakem oziru.

Zveza za tujski promet v Sloveniji, Ljubljana in Tujskoprometna zveza v Mariboru privedita k praznovanju osvoboditve Južne Srbije več izletov, enega celo povezanega z obiskom najlepših predelov Južne Srbije (Tetovo, Gostivar, Debar, Struga, Ohrid, Resan, Prespansko jezero, Bitolj, Prilep, Veles). Prijave za te ekskurzije sprejemajo vse biljetarne Putnika.

RADIO
Podroben program ljubljanske in vseh evropskih radijskih postaj dobite v vodilni in bogato ilustrirani slovenski radijski reviji »NAS VAL«. Mesečna naročnina samo 12 din. Naroča se pri upravi v Ljubljani, Knaflijeva ulica 5.

Naše gledališče
DRAMA
Četrtek, 28. oktobra: Viničarji. Red Četrtek.
Petek, 29. oktobra: Ob 15. uri: Julij Cezar. Dijaška predstava. Globoko znižane cene od 2—14 Din.

Proslava 35letnice pisateljskega udejstvovanja znanega in popularnega pisatelja Pečije Petroviča bo 4. novembra v četrtek. Ponočila se bo njegova igra »Vozelc. G. Pečija Petrovič spada med največje igrače jugoslovanske dramatik, njegova dela se vzpirajo po vseh naših odrih. Proslava njegovega delovanja bo združila v četrtek 4. oktobra vse prijatelje njegove umetnosti in njegove ožje rojake, da se mu bodo oddolžili za njegovo plodonosno in uspešno delo na polju dramatik. Predstava bo izven abonmana.

Premiera poljske komedije »Firmac, katere avtor je Poljak Marjan Hemar, bo prinesla v letošnji repertoar dobrodošlo izpremembo. Komedija se odigrava v gledališkem in trgovskem okolju in slika dve zanimivi osebi: dramsko igralko, zvezdnico Otocko in uglednega trgovca Brandta. Njun šloveski odnos doživlja, sprito različnih okolij, v katerih živita, različne stopnje zblizanja in nadaljevanja. Srečanje teh dveh ljudi vsebuje mnogo interesantnih življenjskih trenutkov. Avtor slika obe osebi v rahlem komedijskem stilu ter jima daje značilne poteze njihovih poklicev, dvignjene v fino komiko.

OPERA
Četrtek 28. oktobra: Prodana nevesta. Proslava češkoslovaškega državnega praznika. Rezervirana predstava, vstopnice se ne prodajajo. Gostovanje basista Milorada Jovanoviča, člana beograjskega gledališča.
Petek, 29. oktobra: zaprti.
Sobota, 30. oktobra: Ero z onega sveta. Izven. Gostovanje g. Milorada Jovanoviča basista beograjskega gledališča.

INSERIRAJTE V „JUTRU“!

Preproge SEVER — Marijin trg 2

pliseje
eno in večbarvne
JUGOGRAFIKA - SV. PETRA NASIP 23

MORNAK
SMRT PLEŠAVOSTI!
NI VEČ PLEŠAVOSTI, MORNAK JE TEMA KRILJIVA, TISOČI IN TISOČI SE NJEJ ZAHVALJUJEJO TO DOKAZUJEJO MNOGE ZAHVALE: PAŽITE NA IME MORNAK...
MODERNA KOZMETIKA - SPLIT

Danes je mirno za vedno zaspala gospa
EMILIJA VIRANT
roj. Dolar
Pogreb bo v petek, dne 29. t. m. ob 14. uri izpred deželne bolnice.
LJUBLJANA, 27. oktobra 1937.

Po dolgem trpljenju nam je umrla ljubljena zlata mama, stara mama, sestra, teta in tašča
Jerica Lombar
roj. Čimžar
K večnemu počitku jo spremimo v petek, dne 29. oktobra 1937 ob 16. uri izpred hiše žalosti, Cesta 29. oktobra št. 5.
LJUBLJANA, 27. oktobra 1937.

Zalujoči ostali